

Pelastakaa Lapset

VUOSIKATSAUS 2020

VISIO, MISSIO JA ARVOT

Visionamme on maailma, jossa toteutuu jokaisen lapsen oikeus elämään, suojeluun, kehittymiseen ja osallistumiseen.

Tehtävämme on parantaa sitä tapaa, jolla lapsia kohdellaan, sekä saada aikaan välittömiä ja pysyviä parannuksia lasten elämään.

Arvojamme ovat vastuullisuus, määrätietoisuus, kumppanuus, luovuus ja tinkimättömyys.

Pelastakaa Lapset

VUOSIKATSAUS 2020

Toimitus	Raili Mykkänen, Max Holm, Pelastakaa Lapset ry
Ulkoasu	Atte Nykänen, Pelastakaa Lapset ry
Julkaisija	Pelastakaa Lapset ry
Painovuosi	2021

SISÄLTÖ

Pääsihteerin katsaus	4
Hallituksen puheenjohtajan katsaus	5
Talous	6
Vaikuttamistyö	8
Varainhankinta ja lahjoittajat	10

Kotimaan ohjelma 16

Raportit	20
Paikallisyhdistykset	21
Alueoimistot	22
Lastensuojelu	24
Kansainvälinen adoptio	28
Pakolaistyö	29
Digitaalinen hyvinvointi ja lapsen oikeudet.....	30
Nettivilje ja seksuaaliväkivallan ehkäisy	31
Kehittämistyö Arjesta voimaa	32
Digisosaalityö	34

Kansainväliset ohjelmat 36

Suoraan tavoitetut lapset	38
Kansainvälinen toiminta	40
Koronapandemian vaikutuksia	42
Peruspalveluiden vahvistaminen	44
Kumppanuudet	46
Lastensuojelu	48
Lasten osallisuuden vahvistaminen	49
Lapsiköyhyyden vähentäminen	50
HR-toiminnot	52
Myönnetyt ansiomerkit vuonna 2020	53
Hallintoelimet vuonna 2020	53
Vastuullisuus	54

VUOSI 2020 - YKSI JÄRJESTÖN HISTORIAN ONNISTUNEIMMISTA

Monet tapaamiset ja yleisötilaisuudet toiminnastamme pois sulkenut koronapandemia ei lopulta vaikuttanut haitallisesti Pelastakaa Lasten toimintaan. Pelastakaa Lapset kykeni vahvistamaan työtään entisestään, niin kotimaassa kuin kansainvälisissä toiminnoissa.

Reagoimme todella nopeasti koronapandemian välillisiin vaikutuksiin kotimaassa. Vahvan lasten oikeuksiin ja suojeluun liittyvän asiantuntemuksen vuoksi Pelastakaa Lasten näkyvyys oli aikaisempia vuosia laajempaa. Roolimme kansalaistoimijana ja vahvana lapsen äänen esiintuojana vahvistui.

Teimme menestyksekkästä kampanjointia ja vaikuttamistyötä pureutuen erityisesti koronatemiikkaan, kotimaan lapsiköyhyyteen sekä lasten ja nuorten syrjäytymisvaaraan. Viestinnällisesti vuosi oli erittäin onnistunut.

Myös varainhankinnassa ylitettiin upeasti asetetut tavoitteet. Viestimme lasten ja vähävaraisten lapsiperheiden ahdingosta yhteistyössä niin Putous Allstars -ohjelman kuin Vain elämää -ohjelman kautta. Onnistuimme näin vahvistamaan järjestön brändiä sekä aktivoimaan ihmisiä ja organisaatiota mukaan kansalaisjärjestön toimintaan. Joulukampanjamme keräsi ennätysellisesti lähes 2,9 miljoonaa euroa.

Kansainvälisten ohjelmien kasvu jatkui vahvana ja toimintoja toteutettiin koronasensitiivisesti, pääosin suunnitelmien mukaan. Useisiin humanitaarisiin hankkeisiin saatiin lisärahoitusta ja tästä syystä budjetti ylitettiin yli 12 prosentilla. Lisärahoitusta saatiin erityisesti ECHO:sta ja ulkoministeriöstä.

Tämä kaikki oli mahdollista, koska järjestössä etätyöhön siirtyminen maaliskuussa 2020 tapahtui joustavasti. Koronarajoitteiden takia muokkasimme olemassa olevia toimintoja tehokkaasti digitaaliseen ympäristöön. Samalla loimme ja käynnistimme uusia tukimuotoja ja toimintoja joustavasti maailmanlaajuisen kriisiin reagoiden.

Pelastakaa Lasten arvokas ja merkityksellinen työ syntyy henkilöstön vahvan ammattiosaamisen ja sitoutuneisuuden myötä. Tuhannet vapaaehtoisemme varmistivat sen, että saatoimme muuttuneista olosuhteista huolimatta tehdä ydintyötämme, auttaa ja tukea lapsia ja heidän perheitään

Kiitos, poikkeuksellisesta, mutta uskomattoman menestyksellisestä vuodesta kuuluu meille kaikille, jotka olemme valinneet lasten elämän turvaamisen yhdeksi elämän tärkeimmistä prioriteeteista.

Hanna Markkula-Kivisilta

pääsihteeri

Pelastakaa Lapset ry

PELASTAKAA LASTEN INNOVATIIVISUUS ON VAIKUTTAVAA

Innovaatio -sanaa ei yleensä yhdistetä sosiaaliseen työhön. Hyvällä syyllä pitäisi. Innovaatiot eivät ole vain teknisiä laitteita ja tietokoneohjelman pätkiä, vaan ne voivat olla uusia palveluita lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyväksi. Siinä Pelastakaa Lapset on ollut edelläkävijä jo vuosikymmeniä.

On ollut vaikuttavaa huomata kuinka ammattitaitoisesti ja vastuuntuntoisesti Pelastakaa Lasten henkilöstö ja vapaaehtoiset kohtasivat koronapandemian synnyttämän uuden ja tuntemattoman tilanteen.

Osa järjestön toiminnasta on siirretty verkkoon. Kohtaamiset ovat voineet olla erilaisia, mutta niiden perusluonne ei ole muuttunut.

Pandemiasta johtuva eristyneisyys on lisännyt nuorten verkossa viihtymistä. Tätä nuorten yhteydenpidon tapaa on haluttu suojata. Nuorille kehittämiemme digitaalisten palvelujen välityksellä olemme kohdanneet runsaasti uusia nuoria. Saimme myös arvokasta tietoa sekä kanavia, kuinka tukea nuoria koronakriisin aikana. Järjestömme on ollut luomassa Nettivihje-toimintaa lasten ja nuorten suojelemiseksi jo parikymmentä vuotta sitten.

Järjestö on tarjonnut e-Passin kanssa yhteistyössä lounaita vähävaraisille korona-aikana. Palvelu on otettu hyvin vastaan.

Kansainvälisessä toiminnassa olemme opettaneet kohdemaiden heikompiosaisia käyttämään paikallisia sosiaaliturvajärjestelmiä. Heillä ei ole yksinkertaisesti ollut niistä tietoa. Tämän suomalaisten hankkeena alkaneen neuvovan toimintamallin otti käyttöönsä myös kansainvälinen järjestömme.

Pandemia herkisti lahjoittajat. Keräsimme ennätysmäärän rahaa. Tämä kertoo selvästi sen, että järjestömme luotetaan: Pelastakaa Lapsille annettu raha käytetään tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Pandemia siis piirsi taas kerran esiin sen, että Pelastakaa Lapset pystyy sopeutumaan tilanteisiin ja kehittämään toimintaansa uusia olosuhteita vastaavaksi. Pelastakaa Lapsissa työskentelee sitoutuneita, luovia ja innovatiivisia ihmisiä, jotka osaavat kehittää lapsille ja perheille olennaisia palveluita tilanteesta ja vuodesta toiseen.

Pelastakaa Lasten työllä on ollut suuri merkitys koronakamppailussa. Siitä lämpimät kiitokset järjestömme henkilöstölle, paikallisjärjestöille, vapaaehtoisille ja lahjoittajille. Järjestö itsessään ei tee mitään, vaan ihmiset tekevät.

Juhani Pekkala

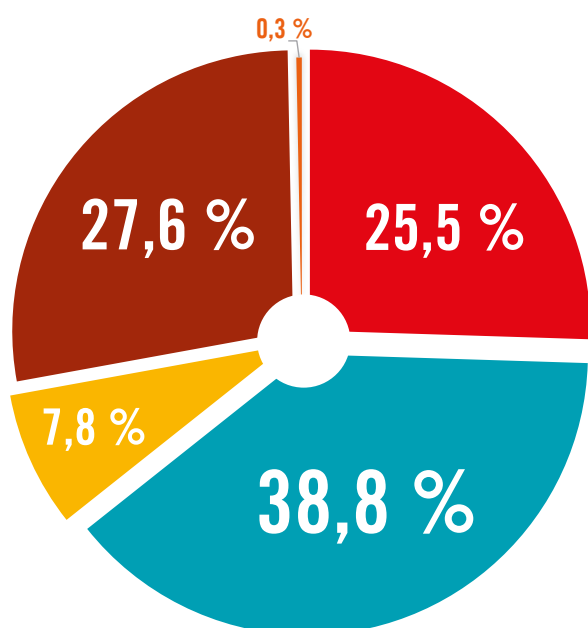
liittohallituksen puheenjohtaja
Pelastakaa Lapset ry

TUOTOT JA KULUT 2020

Pelastakaa Lapset ry:n talous jatkoi kasvuaan vuonna 2020.

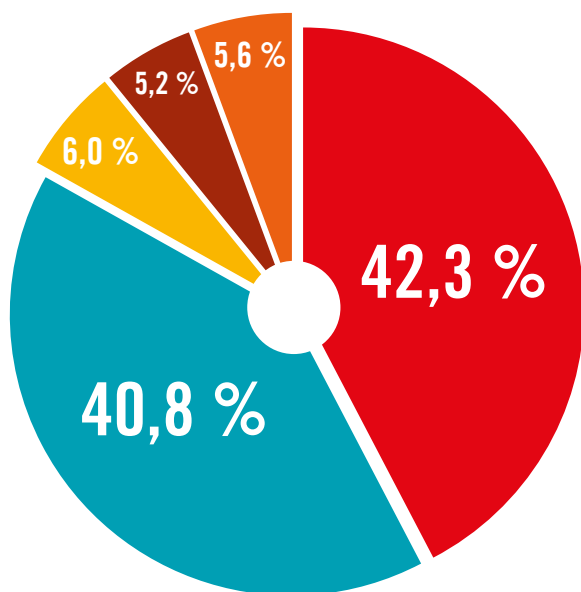
Kokonaistuotot ylittivät ensimmäistä kertaa 40 miljoonan euron rajan ollen **42,3 miljoonaa** euroa (vertauksena **37,3 miljoonaa** euroa vuonna 2019). Kasvu muodostui erityisesti varainhankinnan 36%:n ja kansainvälisten ohjelmien 25%:n kasvuista.

Sen sijaan kotimaan ohjelman tuotot olivat edellisen vuoden tasolla. Järjestön kokonaiskulut olivat **42,4 miljoonaa euroa** (vertauksena **37,4 miljoonaa** euroa vuonna 2019). Koronapandemian haasteista huolimatta vuosi oli ennätysellinen.

TUOTOT 42,3 MILJ.€

- Lastensuojelun palvelumaksut
- Julkiset avustukset
- Muut tuotot
- Lahjoitukset ja muu varainhankinta
- Sijoitus- ja rahoitustoiminta

KULUT 42,4 MILJ.€

- Kotimaan ohjelma
- Kansainväliset ohjelmat
- Tukipalvelut: Hallinto ja viestintä
- Varainhankinta, sij.- ja rah.toiminta
- Siirrot omakat. rahastoihin

VAIKUTIMME AKTIIVISESTI LAPSEN OIKEUKSIEN PAREMPAAN TOTEUTUMISEEN YHTEISKUNNASSA

Vuonna 2020 Pelastakaa Lapset seurasi suomalaisten lasten tilannetta sekä siitä käytyä yhteiskunnallista keskustelua. Järjestömme tehtävänä on varmistaa, että YK:n lapsen oikeuksien sopimus toteutuu mahdollisimman täysimääräisenä kaikkien lasten elämässä.

Pelastakaa Lasten kotimaan ohjelman vaikuttamistyössä nostettiin päättäjien tietoisuuteen lastensuojelun laitoksissa tapahtuvan sijaishuollon nykytila sekä rakenteelliset ongelmat. Näkemyksemme mukaan lastensuojelun laitosten henkilöstöpulaan vaikuttaa se, että sosionomien koulutukseen ei sisälly lastensuojelua ja sijaishuoltoa koskevaa opetusta.

Sijaishuoltoyksiköille asetetut henkilöstömitoitukset eivät nekään enää vastaa tämän ajan vaatimuksiin. Lapsen oikeuksien toteutumisen näkökulmasta tilanne on vakava. Nykyisessä erityisen hankalassa henkilöstötilanteessa on mahdotonta taata lapsen oikeutta erityiseen huolenpitoon, suojeluun ja kasvatukseen jatkuvuuteen.

Johdimme pyöreään pöydän keskusteluja edellä mainitun tilanteen korjaamiseksi. Saimme aktiivisesti mukaan järjestöjen, kuntien ja yksityisen sektorin lastensuojelun sijaishuollon toimijoita sekä oppilaitosten edustajia ja lastensuojelun kokemusasiantuntijoita.

Laadimme yhteisen toimenpide-ehdotuksen, jossa vaadimme lastensuojelun laitoshoidon erikoistumisopintoja osaksi sosionomien koulutusta ja laitoshoidon henkilöstömitoituksen uudistamista.

Vaikuttamistyö suuntautui erityisesti **OKM:n, STM:n** ja **Kuntaliiton** suuntaan.

Lapsen oikeudet digitaalisessa ympäristöissä

Suomen Pelastakaa Lapset koordinoi kansainvälisen **Save the Children** -järjestön asiantuntijatyös-

kentelyä, joka edisti lapsen oikeuksien toteutumista digitaalisissa ympäristöissä. Työskentelyyn osallistui kymmeniä asiantuntijoita kaikilta mantereilta. Asiantuntijaryhmä luovutti YK:n lapsen oikeuksien komitealle näkemyksensä yleiskommenttiluonnokseen.

Kansainvälisen lausunnon lisäksi laadimme kansallisia kommentteja yhdessä lapsi- ja vammaisjärjestöjen kanssa. Yleiskommentti julkaistiin maaliskuussa 2021. Seuraavaksi järjestöt järjestäytyvät tiedottamaan siitä ja seuraamaan sen toteutusta YK:n jäsenvaltioissa.

Maksuton toinen aste kaikille -tavoite eteni eduskunnassa

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen oppivelvollisuuden pidentämisessä etenemiseksi vuonna 2020. Näin pitkään jatkunut vaikuttamistyömme maksuttoman toisen asteen puolesta toteutuu viimein syksyllä 2021.

Järjestömme on tehnyt vuosia monipuolista työtä tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Viime hallituskaudella edistimme asiaa myös kansalaisaloitteella. Nostimme maksuttomuuteen siirtymisen myös yhdeksi vuoden 2019 eduskuntavaalien vaikuttamistyön kärjistä.

Maksuton toinen aste kaikille -tavoite saatiin nostettua hallitusohjelmaneuvoitteluihin ja itse hallitusohjelmaan. Toimintavuonna 2020 seurassimme tyytyväisinä tavoitteemme edistymistä. Järjestön tehtäväksi jää nyt seurata muutoksen toimeenpanoa ja sen vaikutuksia lasten ja nuorten elämään ja opintoihin.

Lapset ovat kuntalaisia

Laadimme vuoden 2021 kuntavaalisuosituksen ja lähetimme ne puolueille keväällä 2020. Syksyllä muistutimme puolueita lapsiperheköyhyyden ehkäisyyn painottuvasta kuuden kohdan toimenpide-ehdotuksestamme. Lähetimme kunnille myös lasten ja nuorten harrastamista koskevat erilliset suositukset.

Lasten oikeus omaan seksuaali-identiteettiin ja syrjimättömyyteen

Pelastakaa Lapset aloitti järjestöjen välisen yhteistyön seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien lasten oikeuksien edistämiseksi. Järjestömme toimi entistä vahvemmin kiusaamiseen, vihapuheeseen ja rasismiin puuttumiseksi, ja pohti muiden järjestöjen kanssa lasten oikeuksien edistämistä osana ilmastomuutoksen vastaista liikehdintää.

KORONAKRIISI VAHVISTI IHMISTEN HALUA AUTTAA KOTIMAAN JA MAAILMAN LAPSIA

Lahjoittajat tarjosivat tukeaan lapsille niin Suomessa kuin maailmalla useiden eri lahjoitusmuotojen kautta. Kiitämme sydämellisesti jokaista lahjoittajaamme ja kumppaniamme työstä, jonka he ovat mahdollistaneet lasten ja lapsiperheiden hyväksi.

Koronakriisi vaikutti erittäin vahvasti lasten ja lapsiperheiden avun tarpeeseen Suomessa ja maailman kaikkein hauraimmissa valtioissa vuoden 2020 aikana. Avun tarpeen kasvaessa vahvistui myös ihmisten ja organisaatioiden halu auttaa kaikkein haavoittavimmassa asemassa olevia lapsia ja perheitä – mukana työssämme oli ennätysmäärä yksityis-, yritys- ja säätiölahjoittajia.

Varainhankinnan kokonaistuotot vuonna 2020 olivat **11,7 miljoonaa** euroa, joka on 28 prosenttia koko järjestön tuotoista. Lahjoitukset tavoittavat avun tarvitsijat tehokkaasti: vuonna 2020 rahankeräyskulumme olivat 17,8 prosenttia. Rahankeräyskuluilla katetaan rahankeräysten toteuttamisesta, tiedotta-

misesta ja muusta lahjoittajahankinnasta aiheutuvat suorat kulut.

Vuoden 2020 aikana yli **6600** uutta kuukausilahjoittajaa liittyi joukkoomme. Kuukausilahjoittajat ja kummit ovat työmme jatkumisen elintärkeä tukipilari, he tukivat työtämme kotimaan ja maailman hädänalaisten lasten auttamiseksi vuoden 2020 aikana yhteensä yli **3,1 miljoonalla** eurolla.

Syksyn 2020 Putous Allstars -kausi keräsi varoja yhdessä Pelastakaa Lasten kanssa kotimaan lapsiperheille. Kuvassa vasemmalta Pelastakaa Lasten asialla Jenni Kokander, Timo Lavikainen, Christoffer Strandberg, Iina Kuutonen, Mikko Töyssy, Minka Kuutonen, Ernest Lawson, Joonas Nordman ja Riku Nieminen.

Osana joulukeräystä toteutimme Vain elämää: Pelastakaa Lapset -hyväntekeväisyysjakson yhteistyössä tuotantoyhtiö **Banijayn ja Nelonen Median** kanssa. Tämän jakson aikana suomalaiset pääsivät näkemään apumme monipuolisen merkityksen lasten ja nuorten elämään kotimaassa. Vain Elämää -ohjelman artistit (vasemmalta) **Klamydian Vesku, Arja Koriseva, Ressu Redford, Reino Nordin, Jannika B, Herra Ylppö, STIG ja Mariska** tutustuvat katsojat lapsia ja nuoria auttavaan toimintaamme.

Vahvaa tukea kotimaan lapsiperheille koronakriisissä

Koronakriisi sulki koulut alkukevällä 2020 ja ajoi vaikeassa tilanteessa eläviä ja vähävaraisia lapsiperheitä ahdinkoon. Saimme lähes päivittäin avunpyyntöjä muun muassa lomautusten tai työttömyyden takia taloudelliseen ahdinkoon joutuneilta lapsiperheiltä. Vastasimme perheiden hätään käynnistämällä ripeästi maaliskuussa 2020 uuden valtakunnallisen ruoka-apuhankkeen, jonka myötä jaoimme lapsiperheille 70 euron lahjakortteja ruokakauppoihin.

Ruokalahjakortit rahoitettiin täysin lahjoitusvaroihin. Lahjakortteja pystyttiin jakamaan sitä mukaan, kun saimme lahjoituksia kiireesti aloitettuun keräykseen. Suomalaiset osoittivat varsin nopeasti auttamishalunsa. Niin yritykset kuin yksityishenkilöt lähtivät sankoin joukoin mukaan auttamaan lahjoittajina tai muuten tukemalla keräystä.

Yhdessä lahjoittajien, vapaaehtoisena toimivien paikallisyhdistysten ja kumppaniemme kanssa onnistumme jakamaan vuoden 2020 aikana yli **700 000** eurolla ruokalahjakortteja vähävaraisille lapsiperheille. Loppuvuodesta ruokalahjakorttien rinnalla aloimme jakaa myös ateriatukena ravintolalounaita yhteistyössä **ePassin** kanssa.

Jouluna toteutimme perinteisen Anna lahjaksi tulevaisuus-joulukeräyksen

Keräyksellä haastoimme suomalaiset yritykset ja yksityishenkilöt auttamaan syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria kotimaassa.

Vain Elämää -ohjelman ensiesityksen ja uusintojen myötä lähes **3000** ihmistä ilmoittautui mukaan järjestön pitkäjänteiseksi kuukausilahjoittajaksi sekä tuhannet tekivät kertalahjoituksen joulukeräykseen.

Yhteensä joulukeräys tuotti ennätystuloksen lähes **2,9 miljoonaa** euroa, josta valtaosa kohdistettiin kotimaan työhön syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten auttamiseksi.

Apua lapsille maailman hauraimmissa maissa

Suomalaiset lahjoittivat aktiivisesti myös Pelastakaa Lasten kansainväliseen työhön. Erityisen tärkeäksi lahjoittajille oli tukea lapsia ja perheitä selviytymään koronakriisissä maailman kaikkein hauraimmissa valtioissa. Lahjoittajien tuella vahvistettiin muun muassa terveydenhuoltoa ja hillittiin koronapandemian leviämistä, jaettiin vähävaraisille perheille ruokaa ja hygieniatarvikkeita, ja autettiin lapsia jatkamaan opintoja.

Lahjoittajat olivat mukana tukemassa myös järjestön humanitaarisen avun kohteita, erityisesti tukea annettiin Jemenin ja Syyrian konfliktien uhreille. Lahjoittajien tuella ylläpidettiin myös järjestön pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä lapsiköyhyyden, koulutuksen ja lastensuojelun parissa.

YRITYKSILTÄ ENNÄTYKSELLINEN TUKI LAPSILLE LÄPI KRIISIVUODEN

Vuosi 2020 oli monille yrityksille haastava, mutta samalla lasten ja perheiden kokemat haasteet innoittivat myös ennätyskellisen määrän yrityksiä auttamaan. Yritykset halusivat tukea erityisesti koronan takia ahdinkoon joutuneita suomalaisia lapsiperheitä. Yritysten apua riitti kiitettävästi myös kansainväliseen työhömmö.

Kotimaan toiminnoissa yritysten lahjoituksilla muun muassa jaettiin ruokalahjakortteja ja keskustelutukea netissä koronakriisin keskellä. Merkittävä lahjoituksia koronahätään tekivät muun muassa **Stora Enso, Google, Elenia, Vantaan Energia, Biogen, Tetra Laval, CBRE Finland, Caruna** ja lukuisat muut yritykset.

Pohjoismaiden suurin henkilöstöetujen mobiilimaksupalvelu **ePassi** ja Pelastakaa Lapset käynnistävät syyskuussa *Auta aterialla* -hyväntekeväisyyskampanjan tarjotakseen ravintola-aterioita vähävaraisille lapsiperheille kotimaassa. ePassi lahjoitti osana kampanjaa **10 000** aterialla tukeakseen koronakriisin takia ahdinkoon joutuneita lapsiperheitä.

Yritykset olivat erittäin merkittävässä roolissa loppuvuoden Anna lahjaksi tulevaisuus -joulukeräyksessä. Ennätysmäärä yrityksiä lahjoitti keräykseen tukeakseen kotimaan vähävaraisia ja syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria. Yritykset muistivat joulun aikaan myös hädänalaisia lapsia ja perheitä maailmalla.

Merkittäviä joulun ajan yhteistyökumppaneita olivat tavarataloketju **Stockmann**, joka toteutti kuluttajille suunnatun näyttävän lahjoituskampanjan kassapisteillä sekä verkkokaupassaan, huonekaluketju **Vepsäläinen** sekä kahvilaketju **Picnic**. Huomattavan suuruisia joululahjoituksia antoivat myös muun muassa **Metso Outotec, MTV, Evli pankki, Avant Tecno, Hartwall Capital** ja **Stora Enso**.

Joulukeräys innoitti yli **1500** yritystä auttamaan lapsia ympäri Suomen.

KUVA: ANNA AUTIO

Yksi joulukeräyksemme merkittävin tukija oli ihonhoitotuotteita valmistava **Dermosil**. Pohjanmaalla sijaitseva Dermosil lahjoitti 30 prosenttia Goodwill-tuotteidensa myynnistä keräykseen yltyen merkittävään yli 75 000 euron lahjoitussummaan. Dermosil oli lisäksi Pelastakaa Lasten yhteistyökumppanina Vain elämä: Pelastakaa Lapset -hyväntekeväisyysohjelmassa. Hyväntekeväisyysjaksossa esiintynyt artisti **Vesku Jokinen** pitelemässä sylissään Dermosilin Goodwill-tuotteita, joiden myynnistä saadulla huikella summalla tuettiin syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria kotimaassa.

Stora Enson tuella jaettiin hygieniapaketteja (dignity kits) murrosikäisille tytöille ja pojille Baidoan pakolaisleirillä. Stora Enso oli mukana tukemassa Pelastakaa Lasten humanitaarista työtä Somaliassa. Stora Enson tuella keskityttiin erityisesti turvaamaan kuivuudesta ja konflikteista kärsineiden vammaisten lasten ja heidän perheidensä perustarpeita Baidoan pakolaisleirillä Somaliassa, muun muassa elintarviketurvan ja lasten suojelun kautta. Stora Enson avustuksella tuettiin kokonaisuudessaan **1200** perhettä ja perheiden lapset pystyttiin muun muassa pitämään opetuksen ja perusturvan piirissä.

YRITYKSET LASTEN TUKENA

Pelastakaa Lasten ja **Valmetin** monivuotinen yhteistyö lapsiystävällisen sosiaaliturvan ja koulutuksen tukemiseksi Intiassa käynnistyi vuonna 2020. Hanketta toteutetaan Intian **Dungarpurissa**, joka on **Rajasthanin** osavaltion köyhimpiä alueita. Valmetin tuki ohjataan lasten koulunkäynnin edistämiseen, johon panostaminen on yksi tehokkaimpia keinoja ennaltaehkäistä lasten joutumista haitalliseen työhön.

Aiempien vuosien tapaan **K-Citymarket** ja **Unilever Ingman** lahjoittivat jälleen kaikista loppukesällä myydyistä **Kingis**-jäätelöpuikoista osuuden Pelastakaa Lasten kotimaan toimintojen tukemiseen lasten ja nuorten hyväksi.

Kaikissa Suomen **Lidl-myymälöissä**, valituissa **K-kaupoissa**, sekä valituissa **S-ryhmän** -myymälöissä asiakkailta oli mahdollisuus osallistua pullonpalautusautomaateilla **Panttiarpajaisiin**. Panttiarpajaisilla kerättiin varoja Eväitä Elämälle -ohjelman kautta kotimaan ehkäisevään lastensuojelutyöhön.

Yhteistyö lapsen oikeuksien edistämiseksi ja lasten suojelemiseksi digitaalisessa maailmassa jatkui **Telian** kanssa. Asiantuntija- ja viestintäyhteistyön lisäksi Telian vapaaehtoiset osallistuivat useisiin tapahtumiin ja chat-iltoihin.

Muita merkittäviä vuoden 2020 grityslajioittajia ja yhteistyökumppaneita olivat muun muassa: **Nelon Media, Essity Finland/Libero, Discovery, Accenture, Kotilieden Kummikerho, MedKit Finland, Nordic Waterproofing, Helsingin Mylly, LähiTapiola Pohjoinen, Osuuskauppa Arina, Otava, Paletti, Aalto-yliopiston glioppilaskunta, Tekniikan Akateemiset, Microsoft, Alekstra, Nixu, Arvokaksikko, Zalando, Free.fi, BearingPoint Finland, American Express ja Scandic Hotels.**

Pippi of Today -kampanja keräsi varoja liikkeellä olevien pakolaislasten hyväksi. **Astrid Lindgren Companyn** kanssa tehtävän yhteistyökampanjan keskiössä oli ajatus, että nykyajan pakolaistyöt ovat kuin tämän päivän Peppi Pitkätossu; vahvoja ja itsenäisiä tuntemattoman edessä. Tuotemyyntiin keskittyvä kampanja innosti vuoden aikana mukaan lukuisia yrityksiä merkittävällä panostuksella kuten esimerkiksi **WSOY, Semper, Muurla, Happy Socks ja Martinex.**

SÄÄTIÖT JA TESTAMENTTILAHJOITTAJAT

Yhteisvastuu 2020 keräsi varoja vanhemmuuden tukemiseen Suomessa ja maailman katastrofialueilla. Suomessa vanhemmuutta tukevat yhteisvastuuvaroilla Pelastakaa Lapset ja **Mannerheimin Lastensuojeluliitto**. Maailman katastrofialueille yhteisvastuun keräysavun vie perille **Kirkon Ulkomaanapu**.

Lasten Päivän Säätiö tuki haastavasta koronavuodesta huolimatta Pelastakaa Lasten toimintaa myös vuonna 2020.

Nenäpäivä-säätiön tuella teemme työtä Burkina Fasossa ja Intiassa, jotta yhä useamman lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen toteutuu. Tuemme äärimmäisessä köyhyydessä olevia perheitä saamaan turvatumpaa toimeentuloa ja autamme heitä pääsemään köyhyyden kierteestä irti. Nenäpäivän tuella koulutamme yhteisöjä ja perheitä, jotta lapset pystyisivät käymään koulua eivätkä joutuisi esimerkiksi väkivallan, hyväksikäytön, ihmiskaupan tai muun huonon kohtelun uhreiksi.

Saimme tukea myös muun muassa seuraavilta säätiöiltä ja rahastoilta: **Eileen Starckjohann ja Thelma Starckjohann-Bruun Säätiö, Greta Maria Lindbloms Stiftelse, Karl ja Fiina Ojansuu säätiö, Lotta Svärd Säätiö ja Rantapolku-säätiö sr.**

Saimme vuoden aikana myös muutamia testamenttilahjoituksia. Toteutamme äärimmäisellä kiitollisuudella ja kunnialla työtämme testamentin kautta muistaneen henkilön viimeisen toiveen lasten ja nuorten hyväksi.

Lahjoitukset ovat merkittävä osa työmme toteutumista. Lahjoitusten avulla ehkäisemme syrjäytymistä muun muassa jakamalla oppimateriaali ja harrastukea, tarjoamalla keskustelutukea netissä sekä tukemalla lapsia ja perheitä tukiperhe-, sporttikummin, lomakoti- ja tukihenkilötyön avulla. Lahjoitusvaroin voimme antaa hyvän kiertää!

KOTIMAAN OHJELMATYÖ

KOTIMAAN LAPSILLE JA NUORILLE AIKUISEN TUKEA JA TURVAA

Julialla oli kymmenen vuotta oma tukihenkilö. Kun Julia täytti 18 vuotta, tukisuhde muuttui naisten väliseksi kaveruudeksi. Monet kotimaan tukihenkilö- ja tukiperhetoiminnan ihmissuhteista kasvavat ystävyys- ja perhesuhteiksi.

TEEMME YHTEISKUNNALLISESTI MERKITYKSELLISTÄ TYÖTÄ

Toimme järjestönä julkisuudessa esiin huolen siitä, että koronapandemiaan liittyvä pitkittyvä eristäytyminen ja sosiaalisten suhteiden rajoittaminen saattavat jättää lasten hädän ja perheiden kriisit näkymättömiin, jolloin välttämättömintäkään apua ei voida tarjota oikea-aikaisesti sitä tarvitseville.

Sanomamme oli, että koronan aiheuttamien taloudellisten ongelmien seurauksena mahdollisesti tehtävät säästötoimenpiteet eivät saa kohdentua perheiden palveluihin tai lastensuojeluun.

Nostimme kotimaan ohjelmassa erityisen vahvasti näkyväksi temaattisia prioriteettejamme, varsinkin lapsiperheköyhyyttä. Temaattiset prioriteettimme ovat strategiakaudella 2020-2021 lapsiköyhyys, opetus ja lastensuojelu.

Pelastakaa Lapsilla on erityisen vahva osaaminen lasten kohtaamisessa ja kuulemisessa, samoin kuin valmius työskennellä kriisitilanteissa lasten kanssa. Asiantuntijuutemme koettiin koko yhteiskunnan kannalta tarpeelliseksi läpi poikkeuksellisen vuoden.

Pystyimme antamaan tukea vanhemmille, lapsia kriisitilanteessa kohtaaville aikuisille sekä kasvattajille siinä, miten auttaa lapsia selviytymään kriisiajan yli. Pystyimme kohtaamaan todella suuren määrän lapsia ja nuoria digitaalisten kanaviemme kautta. Loimme uusia, etenkin nuorten tavoittamiseen tähänneitä viestintämuotoja, ajatuksella, että näistä kanavista tilisi koronarajoitteiden takia vielä hyvin tarpeellisia.

Järjestömme raportoi valtioneuvoston kanslialle ilmiöstä, huomioista ja hiljaisista signaaleista, joiden havaitsemiseen meillä on erityinen mahdollisuus laajan, lasten ja nuorten kanssa tapahtuvan toimintamme takia.

Koronakriisin vaikutuksia kotimaan ohjelmassa

Lähes kaikki kotimaan ohjelman toiminnot joutuivat

sopeuttamaan työtään monin tavoin koronapandemian vuoksi. Lukuun ottamatta lyhyttä, tukiperheytyön, tukihenkilötoiminnan ja perheentalojen toiminnan katkosta, pystyimme kuitenkin jatkamaan kaikkea asiakastyötämme.

Otimme nopealla aikataululla käyttöömme erilaiset digitaaliset työkalut ja etänä tapahtuvat kohtaamiset. Koronan takia toteutimme pitkään pohdinnassa olleita uusia toimintatapoja. Kokemukset muun muassa digitaalisista valmennuksista ja vertaisryhmistä saivat osallistujilta kiitosta. Monet koronavuonna syntyneistä digitaalisista käytänteistä tulevat varmasti säilymään.

Toimintaamme kuuluu kohdata lapsia laadukkaasti

Vaikka koronavuosi leimasi toimintaamme, pidimme tärkeänä, ettei se heikentänyt lasten saamien palveluiden laatua. Vuoden aikana kehitimme uusia lasten kohtaamisen tapoja ja edistimme edelleen lasten kuulemista heitä koskevissa asioissa ja palveluissa. Kehitimme erityisesti lasten osallisuuden vahvistamista palveluita kehitettäessä. Vuotta aiemmin avattuja Lapsilta opittua -verkkosivuja täydennettiin.

Palveluyksikkömme saavuttivat jälleen **SHQS**-laaduntunnustuksen. Veimme kyseinen laadunhallinta-ohjelman myös aluetoimistoihimme. Tavoitteena on ensimmäisen aluetoimistoja koskevan laaduntunnustuksen saavuttaminen jo vuonna 2021.

Kaikkein konkreettisin ja usein auttamisen muotomme oli nopealla aikataululla keväällä käynnistetty Eväitä Elämälle -ohjelman ruokalahjakorttien jakaminen vähävaraisille lapsiperheille. Lahjoitusvaroilla rahoitettuja ruokalahjakortteja saatiin jakoon 700 000 eurolla. Jako toteutettiin paikallisyhdistysten ja aluetoimistojenkin välityksellä. Ruoka-apu tavoitti 19 932 lasta.

TOIMINTAMME TAVOITTI KOTIMAASSA 42 732 LASTA

EVÄITÄ ELÄMÄLLE -OHJELMAN KAUTTA TUIMME 22 217 LASTA

- 19 932 lasta sai ruoka-apua
- 1 331 lasta sai harrastustukea
- 872 lasta sai oppimateriaalitukea
- 82 lasta sai mentorointiapua

Eväitä Elämälle -ohjelmaa toteutetaan valtakunnallisesti. Mukana on Pelastakaa Lasten paikallisyhdistyksiä ja viisi aluetoimistoa. Ohjelma rahoitetaan kokonaan lahjoitusvaroin.

PERHEITÄ LAPSILLE

- 1092 perhettä adoptioneuvonnassa
- 6 lasta adoptoitu kansainvälisen adoptiopalvelun kautta
- 147 asiakasta adoption ja perhehoidon jälkipalvelussa
- 137 perhettä odottaa sijaislasta

AIKUISET LASTEN TUKENA

- 1 524 lasta tukiperhetoiminnassa
- 143 lasta lomakotitoiminnassa
- 716 lapsella oma tukihenkilö
- 364 lapsella oma sporttikummi

JÄRJESTÖ PERHEIDEN TUKENA

- 174 lasta perhehoidossa
- 123 sijaisperhettä
- 37 lasta perhekuntoutusyksiköissä
- 54 lasta lastenkodeissa

VERKKONUORISOTYÖSSÄ

- kohtasimme nuoria 15 998 kertaa, joista
- 5 333 kahdenkeskisten keskustelujen kautta.

JÄRJESTÖMME MERKITTÄVIMMÄT RAPORTIT 2020

Järjestömme tärkeimmät ulostulot *Eväitä Elämälle* –raportti ja kaksi *Lapsen ääni* –kyselyä saivat runsaasti medianäkyvyyttä. Tuloksia hyödynnettiin esimerkiksi päättäjien suuntaan tehtävässä vaikuttamistyössä.

Eväitä Elämälle 2020 –raportti

Paikallisyhdistysten kautta organisoidulla *Eväitä Elämälle* -ohjelmalla tuettiin **22 217** lasta. Paikallisyhdistykset jakoivat **8150** perheelle ruokalahjakortin. Kaikesta *Eväitä Elämälle* -ohjelman kautta jaetusta tuesta **55 %** ohjattiin ruoka-apuun, **22 %** harrastustukeen, **22 %** oppimateriaalitukeen ja **1 %** mentorointiin. Tukea jaettiin yhteensä **1 285 317** euroa. Ohjelma rahoitetaan täysin lahjoitusvaroin.

Eväitä Elämälle -ohjelmaa toteutetaan valtakunnallisesti. Siinä oli mukana **59** Pelastakaa Lasten paikallisyhdistystä ja järjestön viisi aluetoimistoa. *Eväitä Elämälle* -ohjelmalla tuetaan vähävaraisten perheiden lasten opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia. Tavoitteena on edistää lasten yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja hyvää kehitystä.

Eväitä Elämälle -avustusten ja ruokalahjakorttien lisäksi lapsia ja lapsiperheitä tuettiin yhdistysten kautta noin **110 000** eurolla. Yhdistykset antoivat myös materiaalista apua vaikeuksiin joutuneille lapsiperheille. Tukea sai noin **2400** lasta ja lähes **1000** lapsiperhettä.

Lapsen ääni 2020 –kyselyt

Vuoden 2020 *Lapsen ääni* -kyselyllä selvitettiin **13–17**-vuotiaiden lasten ja nuorten kokemuksia arjesta, vapaa-ajasta, harrastamisesta ja hyvinvoinnista. Aineisto kerättiin huhtikuussa 2020, jolloin koulut olivat siirtyneet etäopetukseen koronapandemian vuoksi. Kyselyyn vastasi **3129** lasta eri puolilta Suomea.

Toukokuussa julkaistu raportti *Lasten näkemyksiä koronakeväästä* käsitteli lasten ja nuorten kokemuksia koronapandemiasta johtuvista poikkeusoloista. Kyselyyn vastanneet kokivat, että koronan aiheuttamat poikkeusolot ovat vaikuttaneet heidän elämänsä huomattavasti. Useampi kuin joka neljäs kyselyyn vastannut koki henkisen hyvinvointinsa erittäin huonoksi tai melko huonoksi. Poikkeusolot vaikuttivat erityisesti matalatuloisten perheiden lapsiin.

Lokakuussa julkaistu toinen raportti *Perheen taloudellisen tilanteen vaikutukset lasten arkeen, vapaa-aikaan ja hyvinvointiin* keskittyi lasten ja nuorten köyhyyskokemuksiin, harrastamiseen ja vapaa-aikaan. Tulokset osoittavat, että vähävaraisten perheiden lapset kokevat muita useammin köyhyydestä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia.

VÄHÄVARAISTEN LASTEN PAIKALLINEN TUKI EDELLEEN VAHVAA

Paikallisyhdistystemme toiminta painottui koronarajoitusten takia vahvasti lasten ja perheiden tukemiseen.

Paikallisyhdistysten *Eväitä Elämälle* -ohjelma ruoka-apuineen osoitti erityisen merkityksellisyytensä juuri ensimmäisenä koronapandemiavuotena.

Koronaan liittyvää yleistä tilannekuvaa lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnista koottiin ja välitettiin viranomaisille.

Poikkeuksellinen vuosi teki näkyväksi järjestömme, ja erityisesti sen paikallisyhdistysten, roolin kriisinajan toimijana Suomessa. Pelastakaa Lasten valmiustyötä ja varautumista kriisi- ja häiriötilanteisiin sovellettiin taiten pitkittyneeseen koronapandemiatilanteeseen. Vahvistimme työntekijöiden ja vapaaehtoisten osamista toimia lasten apuna kriisi- ja häiriötilanteissa.

Pelastakaa Lasten **Kirkkonummen paikallisyhdistys** esiintyi *Vain Elämää – Pelastakaa Lapset* hyväntekeväisyysjaksossa **Klamydian Veskun ja Mariskan kanssa**. Kolme vuotta sitten porukka nuoria naisia tuumasi, että lasten suojelusta on harrastukseksi, vaikuttamistyön kanavaksi ja ystävyyden yhdeksi toteuttamisen muodoksi ja perustivat paikkakunnalle uuden paikallisyhdistyksen. Naiset ovat nähneet konkreettisesti, kuinka paljon tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria on aivan kotipaikkakunnalla ja miten *Eväitä Elämälle* oppimateriaali- ja harrastustuki saattaa todella olla lapsen tai nuoren ainoa mahdollisuus osallistua.

ASIAKASTAPAAMISET JA VALMENNUKSET HOITUVAT SOVITUSTI

Tarjosimme aluetoiminnassa lapsille heidän tarvitsemansa palvelut pandemiasta huolimatta. Tapaamisten toteutustapa vaihteli pandemiatilanteen mukaan. Mottomme oli: asiakastapaamiset ja valmennukset hoituvat sovitusti.

Toteutimme aluetoimistoissa asiakastapaamiset korona-rajoitusten alkaessa tietoturvallisin etäyhteyksin.

Adoptioeuvonnassa saimme adoptiolautakunnalta luvan tavata asiakkaita adoptioeuvonnan kaikissa vaiheissa etäyhteyksin. Pandemiatilanteen salliessa asiakkaita tavattiin myös heidän omassa elinympäristössään.

Perhehoidossa perhehoitajien tukitapaamisia toteutettiin sekä etäyhteyksin että kasvotusten. Lapsen osallisuuden olimme turvanneet tapaamalla myös lapsia etäyhteyksin, jolloin lapsi saattoi esitellä vaikkapa huonettaan videoneuvottelussa tai lasten kanssa pelattiin verkossa pelejä.

Tukiperheoiminnassa tapaamiset olivat korona-ajan alussa lyhyen aikaa katkolla, jonka jälkeen lapset vierailivat tukiperheissä, kun se oli kaikille osapuolille sopivaa.

Kyetäksemme tarjoamaan lapsille heidän tarvitsemiaan palveluja halusimme jatkaa vapaaehtoisten ja sijaisperheiden *valmennuksia*. Heti keväällä työntekijät lähtivät kehittämään ripeästi tukiperhevalmennusta toteutettavaksi etäyhteydellä. Tätä kehitystyötä tehtiin yli aluetoimistorajojen.

Asiakaspalautteissa useat asiakkaat olivat hyvin tyytyväisiä uuteen tapaamme toimia. Asiakastapaamisten järjestäminen etäyhteyksin vei vähemmän aikaa kuin matkustaminen toisinaan pitkienkin matkojen päästä tapaamiseen toimistolle. Valmennukseen saattoi osallistua omalta kotisohvalta.

Tukiperheiden verkkovalmennukset Pohjois-Suomessa

Uusia tukiperheitä ennätysmäärä!

Lähdettiin keväällä 2020 poikkeusoloista johtuen toteuttamaan tukiperhevalmennuksia verkossa Microsoft Teamsilla. Jo ensimmäisen valmennuskokemuksen perusteella Teams koettiin toimivaksi valmennusympäristöksi, ja nyt Pelastakaa Lasten Pohjois-Suomen aluetoimistossa Pohjois-Suomen aluetoimiston tukiperhetyön tiimi useiden verkkovalmennusryhmien jälkeen on ilo todeta, että kokemukset ovat kaikkiaan olleet todella hyviä. Vuoden 2020 aikana valmennettiin tukiperheitä lopulta Pohjois-Suomessa ennätysmäärä – yhteensä 70 uutta tukiperhettä!

Verkkovalmennuksia jatketaan edelleen, ja niitä kehitetään paitsi työntekijöiden jatkuvasti karttuvan kokemuksen, myös ennen kaikkea perheiden antamien palautteiden pohjalta rohkeasti ja ennakkoluottomasti. Verkkovalmennukset tavoittavat tukiperhetoiminnasta kiinnostuneita perheitä ja yhdenvertaistavat heidän osallistumismahdollisuuksiaan täysin uudella tavalla.

”Tuntui tosi helpolta osallistua etänä ei tarvinut arki-iltoina työpäivän jälkeen kiirehtiä kotia kauemmas :). Oli hienoa kokea myös miten helposti toimi ryhmätyöt etänä ja valmennukseen osallistuvien määräkin oli sopiva, että uskalsi kuitenkin kysyä ja keskustella myös yleisesti.”

”Verkkovalmennuksessa pystyy kuuntelemaan omaan oppimistyylisiin sopivasti.”

”Erittäin toimiva, varsinkin isoilla etäisyyksillä tämä mahdollisuus on hyvä. Kaikki menot on helpompi järjestää ja mielestämme keskusteluun on helppoa osallistua näinkin. Tällä tavoin ehkä useammankin on helpompi osallistua.”

”Pidimme verkossa toimivasta valmennuksesta, koska silloin jää aikaa muullekin. Ajankäyttö tehokasta. Verkkovalmennuksessa on sekin hyvä puoli, että saimme välillä ihan keskenämme keskustella esiin nousseista tunteuksista ja ajatuksista. Koemme tämän prosessin kuitenkin olevan hyvin henkilökohtainen eikä olisi tuntunut luontevalta jutella muiden kanssa oman elämän tunteuksista. Tulee herkemmin ja helpommin keskusteltua asioista kuin täysin vieraiden ihmisten kanssa.”

”Tämä oli itseasiassa vielä parempi tietyltä osin kuin mitä illat jossain tietyssä paikassa. Aikaa säästyy todella paljon kun ei tarvitse ajella pitkiä matkoja.”

SIJAISHUOLTOA JA PERHEKUNTOUTUSTA TOTEUTETTIIN LÄPI VUODEN

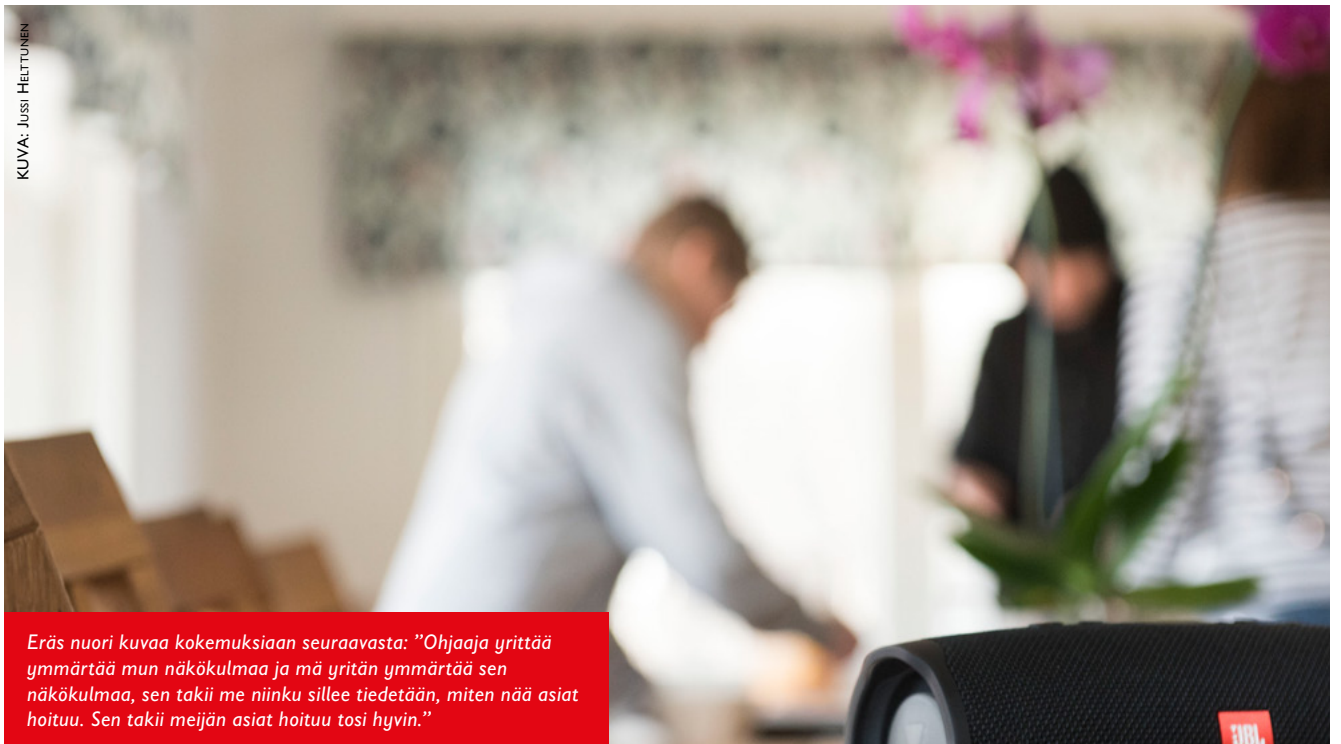
Keväällä koululaiset siirtyivät etäopetukseen ja palveluyksiköissä ohjaajien tuli selviytyä lasten kouluopetuksesta kaiken muun kuntouttavan työn lisäksi. Lasten perheissä tai verkostoissa saatettiin pelätä koronatartuntoja, ja niinpä lasten kotiharjoitteluja oli ajoittain vaikeata järjestää. Eikä tilannetta helpottanut se, että viranomaisohjeet muuttuivat lähes viikoittain.

Yllätyksenä ja isolla voimalla saapunut koronakevät ja syksyllä pandemiaksi muuttunut koronatilanne koettelivat palveluyksiköitämme kovalla kädellä. Työntekijät työskentelivät lastensuojelussa koronan etulinjassa.

Kotiin tehtävien palveluiden tiimi aloitti työnsä helmi-kuun 2020 alussa ja ryhmäytyminen tapahtui etäyhteyksien avulla. Valtava digiloikka tehtiin nopeasti ja asiakkaita tavattiin sekä kasvokkain että etänä, sen mukaan, mikä oli yleinen ohjeistus ja millainen tapaaminen perheelle paremmin sopi.

Palveluyksiköissä korona-aika toi mukanaan myös myönteistä kehitystä, sillä muun muassa yhteisöllisyys vahvistui. Yksiköissä asuneet lapset ja nuoret kertoivat, että vihdoin on aikaa jutella aikuisten kanssa, kun itsellä ei ollut kiire mihinkään. Omaohjaustyössä korostettiin nuoren osallisuutta ja osallistamista entistä enemmän.

Kaikenlainen kehittäminen lasten entistä turvallisemman ja paremmin kuntouttavan hoidon piirissä jatkui korona-arjesta huolimatta. **SHQS**-kriteeristön mukainen laaduntunnustus uusittiin jälleen syksyllä.

KUVA: JUSSI HELTTUNEN

Eräs nuori kuvaa kokemuksiaan seuraavasta: ”Ohjaaja yrittää ymmärtää mun näkökulmaa ja mä yritän ymmärtää sen näkökulmaa, sen takii me niinku sillee tiedetään, miten nää asiat hoituu. Sen takii mejän asiat hoituu tosi hyvin.”

SIJASHUOLLON YKSIKÖISSÄ TOIMITTIIN LASTEN OSALLISTUUTTA VAHVISTAEN

Lapsuus on jo itsessään arvokasta. Sijaishuollossa varsinkin kokemus osallisuudesta auttaa nuoria toimimaan aikanaan rakentavasti itsenäisessä elämässä.

Lapsen osallisuus on yksi merkittävimmistä periaatteista lapsen onnistuneessa sijaishuollossa. Aidon osallisuuden kautta lapsi saa kokemuksen kohdatuksi ja näkyväksi tulemisesta.

Säännölliset, viikoittaiset yhteisökokoukset lastenkotien omissa yksiköissä olivat tärkeitä oppimistilaisuuksia. Lapset toivat niihin omia ajatuksiaan ja toiveitaan, ja näistä keskusteltiin ja päätettiin yhteisesti. Esiin nostetut aiheet vaihtelivat, jotkut halusivat keskustella siitä, mitä ensi viikolla syödään, toiselle naljailu herätti tarvetta sopia pelisäännöistä. Kaikki aiheet olivat yhtä tärkeitä.

Lastenkoti minun mielestäni -kyselyn mukaan 80 % lapsista koki, että yhteisökokouksissa käsitellään heille tärkeitä asioita ainakin joskus, eikä yksikään lapsista kokenut, ettei yhteisökokouksessa sovittuja asioita toteutettaisi koskaan.

Pesäpuun kokemusasiantuntijoiden tekemiä yksiköiden vertaisarviointeja oli tarkoitus jatkaa kahdessa yksikössä 2020. Yhden yksikön kohdalla tämä onnistui, kunnes korona sotki tilanteen. Vertaisarviointia ei voi suorittaa etänä, vaan siinä on erittäin tärkeää lasten ja kokemusasiantuntijoiden yhteinen kasvokkain tapahtuva keskustelua.

Vuoden 2020 alusta tuli lakisääteiseksi yksiköissä *Hyvää kohtelua koskevat suunnitelmat*. Suunnitelmat tehtiin yksiköissä yhdessä lasten/nuorten kanssa. Suunnitelmien avulla parannettiin lasten itsemääräämisoikeutta ja tietoisuutta heidän omista oikeuksistaan. Hyvän kohtelun teemaa käsiteltiin yhteisökokouksissa pitkin vuotta. Näin Hyvää kohtelua koskeva-suunnitelma elää arjessa ja lisää lasten osallisuutta omiin asioihin liittyen sekä ja yhteisön asioista päätettäessä.

Piipahdus Pelastakaa Lasten erityis- nuorisokodissa

Erityisnuorisokoti Pärskessä luotiin rakenteet yhteisvastuulle ja voimaannuttavalle vuorovaikutukselle. Meiningillä syntyi kaikille entistä turvallisempi ja avoimempi ilmapiiri.

Pärskessä on pizzapäivä. Keittiössä käy vilske. Punatukkainen tyttö vaikuttaa innostuneelta hoitamaan järjestelyjä keittiössä.

- Minulla on menossa itsenäistymisprosessi. Tässä kohtaan mietin jo sellaisia asioita, että mitä tavoitteita minulla on elämälleni, hän kertoo.

Neljätoista vanha poika toteaa, että ikäänsä nähden hänellä on mielestään tarpeeksi paljon vaikutusvaltaa omiin asioihinsa.

- Täällä aikuiset kuuntelee, siis todella kuuntelee, mitä haluat elämältä. Tämä ei ole vaan sitä, että sun puolesta päättään asioita, puuttuu puheeseen tumma, pienikokoinen poika, jolla ehti olla neljä eri sijoituspaikkaa

Elämä toimii nuorille harjoitustehtävänä, aikuiset tunteiden tunnistamisen apuna. Tunteista puhutaan paljon. Miltä se tuntuu, sitä kysytään usein.

ennen Pärskeseen saapumistaan. Sijoituksista ensimmäinen tapahtui pojan ollessa seitsemän.

- Niin, toi on todella tärkeitä, toi, että kuunnellaan mitä nuorella on mielessä, toinen poika komppaa.

Yhteisöllisyys työmenetelmänä

Sosiaaliseen oppimisen lähtökohdaksi on vastuullinen käyttäytyminen itse ja yhteisöä kohtaan. Nämä ovat opittavissa olevia asioita, joskaan eivät välttämättä tulijoille entuudestaan tuttuja. Yhteisöllisyyteen kuuluvat yhdessä sovittujen käytäntöjen noudattaminen, omista vastuualueista huolehtiminen, palautekulttuuri, avoimuus ja rehellisyys sekä turvallisuus ja luottamus.

- Niin, se yhteisöllisyys tarkoittaa, että kaikki me, ihan pienetkin (13-vuotiaat), me kaikki yhdessä sovitaan mitä täällä tapahtuu, punatukkainen tyttö puuttuu puheeseen. - On tärkeitä oppia, miten turvallisuus rakentuu, jo oman elämän takia, ja kaikkien meidän turvallisuuden takia. Se on niin, että kun me saadaan päätäntävaltaa, me saadaan lisää päättävyyttä. Opitaan vastuuta kans, tyttö sanoo ja puhuu niin kuin kokemuksen kautta opitusta puhutaan. Hänet sijoitettiin aikaan suoraa kotoa.

Pelkästään ryhtymisen kokoustaamaan yhdessä aikuisten ja nuorten kesken ei vielä ole yhteisöhoitoa. Tämäkin on Pärskeessä todettu, vaikka lasten osallisuus on aina kuulunut vahvasti Pelastaa Lasten arvoihin.

- Laitoshoidon perinne on paljolti ”aikuiset valvovat” -kulttuuria. Nuoret aistivat tämän. Menetelmä toimii vasta, kun aikuiset ymmär-

tävät yhteisöhoitoon lähtökohdat, sanoo johtaja **Sami Köykkä**.

- Kyllä se ammatillisen koulutuksen vaatii, että henkilökunta oppii tunnistamaan oman toimintansa merkityksen vuorovaikutuksessa ja arvioimaan yhteisönsä hoidollisia, kasvatuksellisia ja kuntouttavia vaikutuksia asiakkaan näkökulmasta, sanoo Sami Köykkä.

Aikuisten tuki välttämättömyys

Mitä enemmän nuorten yhteiselo on nuorten omilla käsillä, sen parempi. Aikuiset tuovat yhteisöön voimaannuttavia näkökulmia, opastavat näkemään voimavaroja sellaisissa ominaisuuksissa, joita nuori on entuudestaan pitänyt itsessään kielteisinä.

- Sellaisia asioita, joita nuorella ei ole valta muuttaa, sellaiset on hyvä nähdä myönteisessä valossa, kuten vilkkaus aktiivisuutena, eikä häiriköintinä. Silloin nuorella on jokin positiivinen kulma omaan energiaansa.

Myös Pärskeen käytännöt on luotu yhdessä ja niitä on tarvittaessa mahdollista muuttaa. Vain kolme sääntöä tulee ylhäältä annettuna: ei päihteitä, ei väkivaltaa, sillä jokaisella on oikeus fyysiseen, psyykkiseen ja seksuaaliseen itsemääräämisoikeuteen ja koskemattomuuteen.

- Nuoret ovat sisäistäneet hyvin, että turvallinen, hyvä ilmapiiri on oma etu ja jokaisen vastuulla, Sami Köykkä toteaa.

Nuorten ja ohjaajien yhteisissä kokouksissa jaetaan arjen tapahtumien nostattamat tunteet ja puidaan tapahtumien mahdollisia vaikutuksia yhteisön arkeen.

ENSIMMÄISET LAPSET SUOMEEN BULGARIASTA

Vuonna 2020 Pelastakaa Lapset oli toinen Suomessa toimivista kansainvälisen adoption palvelunantajista. Järjestömme kohdemaita olivat Filippiinit, Thaimaa, Kiina ja Bulgaria

Vaikka koronapandemiasta johtuen hakumatkat kohdemaihin keskeytyivät maaliskuussa 2020, pääsivät ensimmäiset perheet hakumatkalle vielä vuoden lopulla.

Saimme ensimmäiset lapsiesitykset Bulgariasta, mikä olikin onnellinen uutinen Bulgariasta lasta odottaville.

Digitaalisuus korostui työssämme vahvasti. Suurin osa tilaisuuksistamme järjestettiin Teams-etäyhteyden avulla. Tämä edistikin alueellista tasa-arvoa ja mahdollisti sen, että ympäri Suomea pystyttiin osallistumaan vaivattomasti adoptiopalvelun tilaisuuksiin. Adoptiolapsen terveydentilaa käsitteleville lääkäri- luennoillemme osallistui näin ennätyskellisesti yli **200** henkilöä.

Jälkipalvelumme auttoi kaikkia niitä Suomeen ulko-

mailta adoptoituja, jotka tarvitsivat tietoa omasta syntymämaastaan ja omista juuristaan. Etsimme yhteistyössä kyseisen maan viranomaisten kanssa tietoja lapsen alkuperästä, kävimme läpi arkistoituja dokumentteja ja käsitelimme saatuja vastauksia yhdessä asiakkaan kanssa.

Jälkipalvelun asiakkaat olivat Pelastakaa Lasten kansainvälisen adoptiopalvelun kautta Suomeen saapuneita lapsia, nuoria tai nuoria aikuisia sekä heidän vanhempiaan.

On tärkeää, että asiakas tulee henkilökohtaisesti kohdatuksi ja kuulluksi, hänellä on mahdollisuus käsitellä omaa kokemustaan adoptiosta ja saada apua ja tukea itseään koskevan tiedon saamisessa.

*Bulgariasta adoptoinut vanhempi kertoo: ”Pitkäksi arvioitu odotusaika voi kavahduttaa, mutta lapsiesityksen tultua asiat etenevät ripeästi. Bulgarian adoptiokontakti **Anidon** väki huolehti paikan päällä kaikesta: järjesti kuljetukset, opasti viranomaisasioinnissa ja riensi avuksi myös virastoajan ulkopuolella. Meille jäi erittäin myönteinen kuva bulgarialaisista. Ihmiset olivat ystävällisiä ja avuliaita, vaikka yhteistä kieltä ei aina löytynytäkään. Hyödynsimme adoptiolapsemme odotusajan toimimalla kahden sisaruksen tukiperheenä. Saadusta kokemuksesta oli paljon hyötyä, kun perheemme täydentyi kertaheitolla kahdella elävällä adoptiolapsella. Alkutaipaleeseemme sisältyi ennakoimattomia asioita ja yllättäviä tilanteita, mutta myös valtavasti iloa ja riemua. Olemme onnellisia, että pääsimme Pelastakaa Lasten ja Anidon ansiosta näiden eteläeurooppalaisten tarmonpesien vanhemmiksi.”*

Kuvan lapsi ei liity tarinaan.

TYÖN KESKIÖSSÄ KORONA, KOTOUTUMINEN JA KREIKKA

Koronaviruksen levitessä myös pakolaistaustaisten lasten ja perheiden keskuuteen, tuimme ja neuvoimme ammattitaidolla muualta muuttaneiden lasten ja perheiden sopeutumista ja selviytymistä maassamme. Huomioimme myös Kreikan saarilla olevien lasten tilanteen.

Joensuun Perheentalolla kokoontui koronatilanteesta huolimatta monikulttuurinen *Perhekerho*, jonka suosio ylitti keväällä kaikki odotukset. Koronarajoitusten myötä osallistujamäärää jouduttiin kuitenkin rajaamaan. Toiminnasta valmistui *Perhekerho maahanmuuttajille* -raportti, jota esiteltiin valtakunnallisessa *Integration 2020* -virtuaalitapahtumassa marraskuussa. Alkuvuodesta esittelimme julkaisemaamme *Vertaisperhetoiminnan käsikirjaa*, joka sai hyvän vastaanoton erityisesti toimintaan osallistuneilta perheiltä ja kokemusasiantuntijoilta.

Suomen kielen opetusta diginä

Koronatilanteen kiristäessä otetaan lähdimme syksyllä kehittämään etäyhteyksin toteutettavaa toimintaa lapsille ja perheille. Pilottoimme *Digifrendi*-toimintaa erityisesti maahanmuuttajataustaisten lasten kanssa ja perustimme Joensuun ja Kuopion Perheentaloilta käsin etäyhteyksin järjestetyn *Puhutaan suomea* -ryhmän, jossa perheillä oli mahdollisuus jatkaa suomen kielen oppimista ja saada tukea toisiltaan sekä Perheentalojen työntekijöiltä myös poikkeusaikana.

Kreikassa lapsilla välitön avuntarve

Kreikan saarilla pakolaistilanteen kärjistyessä heti alkuvuodesta Pelastakaa Lapset oli näkyvästi vaikuttamassa siihen, että Suomi ja muut Euroopan maat vastaanottaisivat välittömässä avun tarpeessa olevia lapsia saarilta. Olimme pitkin vuotta mukana julkisessa keskustelussa niin Suomessa kuin Euroopan tasolla. Julkaisimme kannanottoja yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa. Kävimme viestinvaihtoa suoraan päättäjien kanssa ja aktivoimme kansalaisia mukaan vaikuttamistyöhön vetoamuksen avulla.

Suomi päätti vastaanottaa **175** lasta ja perheenjäsentä Välimeren saarilta, joka Euroopan tasolla oli hieno avaus.

Osana Euroopan turvapaikkapolitiikkaa

Laajemmin olimme mukana vaikuttamassa EU:n turvapaikkapolitiikkaan yhdessä muiden eurooppalaisten jäsenjärjestöjemme kanssa julkaisemalla muun muassa *Protection Beyond Reach* -raportin, joka sai laajaa huomiota ympäri Eurooppaa. Pakolaislasten vastaanottoon pyrimme Suomessa vaikuttamaan julkaisemalla *Lapsiystävällinen tila vastaanottokeskuksessa* -oppaan ja järjestämällä ammattilaisille osallistavan työpajan, jossa oli edustettuna lähes kolmannes kaikista Suomen vastaanottokeskuksista.

Koulutimme myös lisää perheitä ilman huoltajaa Suomeen saapuvien lasten sijoittamiseksi yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa, ja tuimme jo Suomeen aiemmin saapuneita lapsia ja nuoria muun muassa tukiperhetoiminnan kautta.

TURVALLINEN JA MUKAVA NETTI KUULUU KAIKILLE LAPSILLE

Pelastakaa Lasten digitaalisen hyvinvoinnin ja lapsen oikeuksien tiimi teki vahvasti vaikuttavaa työtä lasten digitaalisen turvallisuuden parantamiseksi ja lasten digitaalisen hyvinvoinnin varmistamiseksi. Kahdenvälisten palveluidemme kysyntä kasvoi voimakkaasti koronan vuoksi. Vahvistimme erityisesti verkossa ilmenevän väkivaltaisen ekstremismin vastaista työtämme.

Lasten ja nuorten digitaalisten palvelujen kokonaisuus **Netari** (netari.fi) kohtasi uudenlaisen haasteen, kun koronapandemia katkaisi yllättäen lasten koulunkäynnin maaliskuussa. Kasvatimme nopealla aikataulua palveluiden kapasiteettia vuoroja lisäämällä ja avaamalla kokonaan uusia palvelumuotoja. Saimme kunnista tueksemme yli 40 nuorisotyöntekijää. Näin palvelumme pysyivät hyvin resursoituina koko haastavan kevätkauden. Kaikkiaan kohtasimme nuoria netissä vuoden aikana noin **16 000** kertaa. Näistä kohtaamisista **5333** oli niin sanottuja syvempiä, eli kahdenvälisiä, kohtaamisia.

Netari sai runsaasti positiivista julkisuutta syyskauden kahdessa suosikkiviihdeohjelmassa, **Putouksessa** ja **Vain elämää** -sarjassa. Ohjelmien jälkeen meihin otti yhteyttä lähes sata uutta vapaaehtois kandidaattia, joiden avulla palvelumme ovat tulevaisuudessa entistä useamman lapsen ja nuoren saavutettavissa.

Pidempiaikaista rinnalla kulkemista tarjosimme uuden **NetariWA&Signal**-palvelun muodossa. Palvelussa nuori voi ottaa meihin yhteyttä erittäin suositun **WhatsApp**-applikaation kautta, ja palvelulupauksemme mukaisesti vastaamme jokaiselle seuraavan arkipäivän aikana.

Ammattilaisille suuntaamiemme koulutusten kysyntä kasvoi merkittävästi korona-vuonna. Erityisen suosittuja olivat nuorisotyöntekijöille suunnatut koulutukset väkivaltaisen ääriajattelun tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi, sekä **Reconnect**-hankkeen verkkoturvalisuskoulutukset.

Julkaisimme muun muassa **Telian** kanssa digitaalisen hyvinvoinnin oppaan ja teimme yhdessä kansainvälisen **Save the Children** -liikkeen kanssa vaikuttamistyötä lapsen digioikeuksien edistämiseksi kaikkialla maailmassa.

Työtämme vaikuttamistyön saralla huipentui YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen lapsen oikeuksia digitaaliossa ympäristössä koskevan 25. yleiskommentin valmisteluun. **Pelastakaa Lapset** koordinoi Save the Children -liikkeen globaalin lausunnon yhteistyössä kattojärjestö Save the Children Internationalin kanssa ja sen laatimiseen osallistui kymmeniä asiantuntijoita kaikilta mantereilta.

Yhteiskunnan alati kiihtyvä digitalisoituminen vaikuttaa lapsiin monin tavoin. Pelastakaa Lapset tekee parhaansa, että teknologia edistäisi lapsen hyvinvointia, mahdollisuuksia ja oikeuksia, pyrkien samalla ehkäisemään sen kielteisiä vaikutuksia lasten elämään.

SEKSUAALIVÄKIVALLAN ENNALTAEHKÄISYN MERKITYS KOROSTUI

Pelastakaa Lasten Lasten suojele ja Nettivihje -toiminnon tarkoitus on ennaltaehkäistä ja torjua lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa vihje- ja kuva-analyysointia, tiedon lisäämistä ja vaikuttamistyön kautta.

Pelastakaa Lapset on ylläpitänyt **Nettivilje**-palvelua vuodesta 2002. Vuonna 2020 Nettivilje-palvelu vastaanotti **2757** vihjetä, joista **34 %** sisälsi lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia tai seksuaaliväkivaltaan liittyvää toimintaa, kuten groomingia. Tieto kaikesta laittomaksi arvioidusta materiaalista ja toiminnasta välitettiin keskusrikospoliisille.

Tieto lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavasta materiaalista välitettiin kansainvälisen järjestelmän avulla sen maan vihjepalveluun, missä materiaali sijaitsee. Tieto materiaalista välittyy järjestelmän kautta myös **Interpolille**. Tiedon välittäminen nopeuttaa lapsen oikeuksia loukkaavan materiaalin poistumista netistä.

Tietoa ja tukea ammattilaisille

Pelastakaa Lapset koulutti sosiaali-, terveys-, kasvatust-, opetus-, rikosseuraamus-, yritys- ja ohjausalan ammattilaisia ja opiskelijoita. Koulutusten ja luentojen tavoitteena oli lisätä osallistujien ymmärrystä lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta ja rohkaista osallistujia ottamaan ilmiö puheeksi omassa työssään osana sen perustehtävää.

Kehoni on minun -koulutuskierroilla vahvistettiin lasten turvataitoja antamalla ammattilaisille valmiuksia seksuaalikasvatukseen ja lasten kanssa ikä- ja kehitystasoiseen toimimiseen erilaisissa ympäristöissä lasta vahvistaen.

Tuotimme näyttöön perustuvaa materiaalia. Osallistuimme **Koordinaatin #Kysy, kohtaa ja kuuntele** – *Opas seksuaalisen houkuttelun ja seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisyyn nuorisotyössä* -oppaan kirjoittamiseen.

Telian kanssa yhteistyössä toteutettiin *Lasten ja nuorten digihyvinto* -opas vanhemmille. **Pelastakaa Lasten** asiantuntijoita konsultoitiin tilanteissa, joihin liittyi lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa.

Yhteistyössä on voimaa

Pelastakaa Lasten asiantuntijat edistivät lasten oikeuksien toteutumista antamalla seitsemän lausuntoa liittyen lapsiin kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan ja sen ennaltaehkäisyyn sekä tekemällä suoraa vaikuttamistyötä muun muassa välittämällä tietoa päättäjille ja osallistamalla työryhmien sekä verkostojen työkentelyyn.

Pelastakaa Lasten Lasten Suojele ja Nettivilje -toiminta on osa **INHOPE**-verkostoa ja tekee yhteistyötä **Canadian Centre for Child Protection** järjestön projektissa *Project Arachnid*. Pelastakaa Lapset on lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa torjuvan **ECPAT**-verkoston virallinen edustaja Suomessa.

Kuka tahansa voi lähettää Nettivilje-palveluun vihjeen, jos epäilee nähneensä netissä materiaalia, jossa todentuu lapsen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa, havainnut netissä lapsen houkuttelua seksuaalisiin tarkoituksiin (grooming), tajunnut lapsen alastonkuvan tai -videon lähteneen leviämään verkossa tai on huomannut netissä lapsen kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan liittyvää ihmiskauppaa. Tiedon välittäminen nopeuttaa kyseisen lapsen oikeuksia loukkaavan materiaalin poistumista netistä.

LAPSILTA JA LASTEN KANSSA OPITTUA KÄYTÄNTÖÖN

Arjesta voimaa -hankkeen viimeinen toimintavuosi 2020 kokosi yhteen sen, mitä olimme oppineet lapsilta ja lapsen kanssa hankevuosina 2018 – 2020.

Pelastakaa Lasten ehkäisevä toiminta lapsen silmin

Vuonna 2019 alkanut yhteiskehittäminen Pelastakaa Lasten tukihenkilö-, sporttikummi-, lomakoti ja ehkäisevässä tukiperhetoiminnassa saatiin päätökseen. Kehittämisessä oli mukana lapsia, vanhempia, vapaaehtoisia ja työntekijöitä. Yhteisen oppimisen tuotoksena syntyi *Saan osallistua ja vaikuttaa* -työkirja, jossa ehkäiseviä toimintoja tarkastellaan lapsen näkökulmasta. Lapsi saa työkirjan avulla tietoa toiminnoistamme lapsiystävällisesti, mahdollisuuden kertoa itsestään sekä antaa palautetta toiminnasta. Työkirjan avulla vapaaehtoiset, vanhemmat ja työntekijät voivat välittää lapselle myönteisen tunnistamisen ajatusta: sinä olet tärkeä!

Perheväkivaltaa kokeneiden lasten ääni esiin

Tavoitimme 7-12-vuotiaiden perheväkivaltaa kokeneiden lasten ajatuksia heidän elämästään, tuen ja huolenpidon tarpeistaan sekä heitä koskettavista palveluista lapsille järjestetyn kehittäjäryhmän kautta. Ryhmä toteutettiin yhdessä **Ensi- ja turvakotien liiton** ja **Tampereen ensi- ja turvakoti ry:n** kanssa. Lapset kokivat tullessaan kuulluiksi ja saivat elämäänsä lisää toivon ja turvan tunnetta sekä ystävyyttä. Loimme samalla mallin, miten väkivaltaa kokeneita lapsia voi ottaa mukaan palveluiden kehittämiseen. Lasten kanssa kehitettiin uusia työkaluja, jotka tukevat aikuisia kartoittamaan lasten toivon ja turvan kokemuksia sekä tarkastelemaan ammatillisia kohtaamisia lasten näkökulmasta.

Koulutuksia ja kehittämiskokeilu- ja kuntien kanssa

Kunnat nousivat merkittäväksi kumppaniksemme vuoden 2020 aikana. Järjestimme kunnissa lapsia eri toimialoilla kohtaaville aikuisille koulutusta ja tukea lasten osallisuuteen ja lasten kanssa kehittämiseen liittyvissä asioissa. Koulutusten kautta saimme välitettyä lapsilta opittua eteenpäin. **Lempäälän kunnan** kanssa toteutimme myös käytännön kehittämiskokeilun, johon osallistui 0-6-vuotiaita lapsia, heidän vanhempiaan sekä työntekijöitä. Kuulimme sekä niitä perheitä, jotka käyttävät palveluita, ja perheitä, jotka eivät vielä käytä. Saimme selville, mikä myönteisessä palvelukokemuksessa on tärkeää ja millaisia haasteita pitäisi ratkaista. Tämän pohjalta loimme lasten ja vanhempien laatusuosituksia perhekeskustoimintaan.

Pienempien lasten osallisuuden asiantuntijaverkosto

Arjesta voimaa -hankkeen ohjausryhmästä on muodostunut vuoden 2020 aikana upea pienempien lasten osallisuuden asiantuntijaverkosto, jonka toiminta jatkuu edelleen hankkeen päätyttyä. Tavoitteena on edistää yhdessä pienempien lasten yhdenvertaista osallisuutta niissä asioissa, jotka ovat lapsille itselleen merkityksellisiä.

Kohti lapsen näköistä osallisuutta!

Kumppaneidemme kanssa halusimme koota lapsen näköistä osallisuutta yhteen ja vuoden 2020 aikana kirjoitettiin keväällä 2021 julkaistava teos *Kohti lapsen näköistä osallisuutta*.

POIKKEUSTILANNE TOI DIGISOSIAALITYÖN KÄYTÄNNÖKSI

Hankkeena alkanut digitaalisen sosiaalityön tarpeiden ja toimintamallien kartoitus oli koronakeväänä jo niin pitkällä, että pystyimme auttamaan sosiaalialaa poikkeusoloissa heti ja laaja-alaisesti.

Digisosaalityö-hankkeelle korona ja siitä johtuva poikkeusaika tarkoitti sitä, että kiinnostus hankkeessa kehitettyjä ratkaisuja ja ideoita kohtaan kasvoi huomasti. Hankesuunnittelijoiden puhelimet alkoivat piristä hyvin nopeasti. Saimme koottua heti maaliskuussa 2020 hankkeen verkkosivuille vinkkipaketin sosiaalialan ammattilaisille poikkeustilanteisiin. Sivut olivat tarpeen. Niillä vierailtiin ensimmäisen viikon aikana yli **5000** kertaa.

Keväällä 2020 hanke julkaisi *Digisosaalityön ratkaisuja* -kokonaisuuden. Se on visio siitä, miten digitalisaation avulla voidaan luoda parempia palveluita lapsille ja nuorille. Samalla julkaistiin *Digisosaalityön verkkokurssi*, jolle rekisteröityi vuoden loppuun mennessä yli **700** kiinnostunutta.

Verkkokurssimme käyneiltä tullut palaute oli pel-

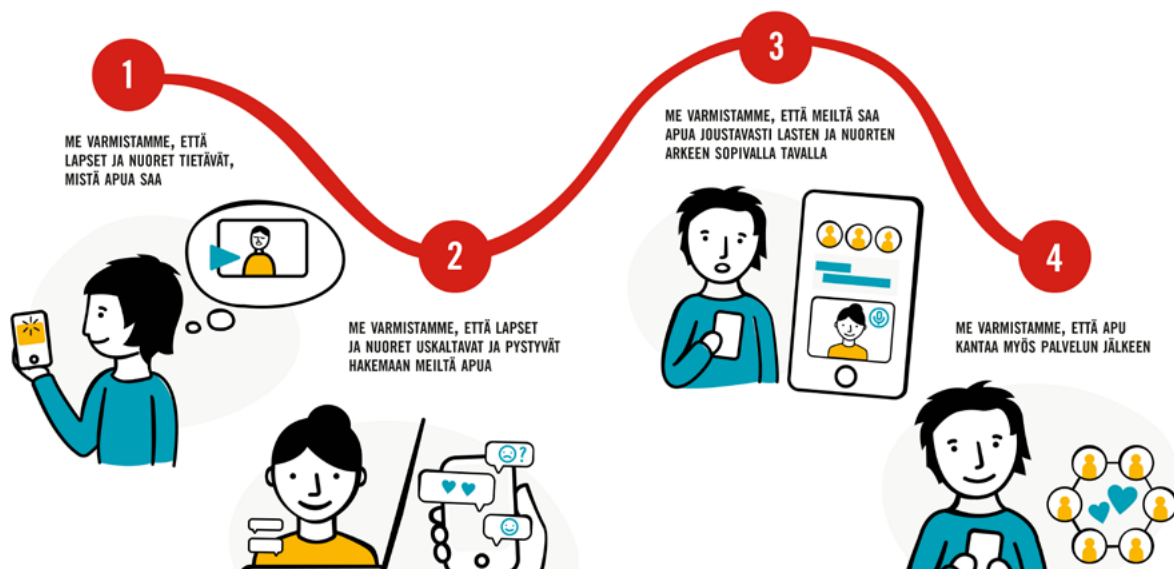
kästään kiittävää: ”Digisosaalityön verkkokurssi oli juuri ajankohtainen, todella laadukas ja monipuolinen. Kurssin tiedot ovat erittäin tärkeitä nykymaailmassa jokaiselle meille, ei vain sosiaalityötä tekeville.”

”Jokaisen sosiaalialalla työskentelevän tulisi mielestäni käydä digisosaalityön verkkokurssi.”

”Hyvä ja laadukas kurssi maksutta. Paljon hyviä linkkejä ja sitä kautta vinkkejä omaan työhön.”

Digiloikkien ottaminen vaatii sosiaalialan johtajilta paljon. Heidän tuekseen Digisosaalityö-hanke järjesti marraskuussa *Näkökulmia johtamiseen* -teemaviikon. Viikon aikana julkaistiin videoita, blogikirjoituksia, käytiin keskustelua somessa ja järjestettiin webinaari johtamisesta.

DIGISOSIAALITYÖN RATKAISUJA ASIAKKAAN POLULLA

Digiloikkien ottaminen vaatii sosiaalialan johtajilta paljon. Heidän tuekseen Digisosaalityö-hanke järjesti marraskuussa *Näkökulmia johtamiseen* -teemaviikon. Viikon aikana julkaistiin videoita, blogikirjoituksia, käytiin keskustelua somessa ja järjestettiin webinaari johtamisesta.

Kannanotto digiperhetyön tarpeen esille nostamiseksi

Syksyllä 2020 suunnittelimme ja toteutimme yhdessä **Itlan** ja **SPR:n Nuorten turvatalojen** kanssa *Digiperhetyön* kehittämisverkoston.

Kehittämisverkoston tavoitteena oli tehdä näkyväksi digitaalisten työkalujen tarve ja mahdollisuudet poikkeusajan perhetyössä ja samalla osana pysyvää

tulevaisuuden perhetyötä. Digitaalisten työkalujen ja toimintatapojen avulla palveluntarjoajien olisi mahdollista entistä joustavammin tarjota perheen arkeen sopivaa tukea nykyistä paljon yhdenvertaisemmin, perheiden asuinpaikkakunnasta riippumatta. Perheiden kanssa työskentelyyn sopivia digitaalisia työkaluja ei juurikaan vielä ole, joten kehittämisverkoston lopputuotoksena julkaisimme kannanoton, jossa tarvetta ja mahdollisuuksia tuodaan esiin.

Digisosaalityön tavoite ei ole syrjäyttää perinteisiä palveluja, vaan tuoda niiden rinnalle uusia tapoja, jotta apua on tarjolla mahdollisimman monella tavalla. Siten voidaan varmistaa, ettei kukaan tipahda avun ulkopuolelle. Palveluiden olisi hyvä olla näkyvissä esimerkiksi somessa, missä lapset ja nuoret ovat. Nuorten oma toive on, että palveluihin voisi ensimmäisen kerran ottaa yhteyttä nimettömästi, vaikka chatissa. Tämä on myös matalin mahdollinen kynnyks. Digisosaalityö tarkoittaa myös vaikkapa erilaisia omahoito-ohjelmia ja etäpalveluita, joita on sitten mahdollista yhdistellä sopivassa suhteessa kasvokkaisten tapaamisten kanssa.

KANSAINVÄLISET OHJELMAT

AUTOIMME LAPSIA YMPÄRI MAAILMAA

Kuvan tyttö oli yksi niistä **17 980** lapsesta, jotka saivat tuellamme mahdollisuuden jatkaa opintojaan Pelastakaa Lasten tukemissa kouluissa ja opintoryhmissä Sudanissa.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

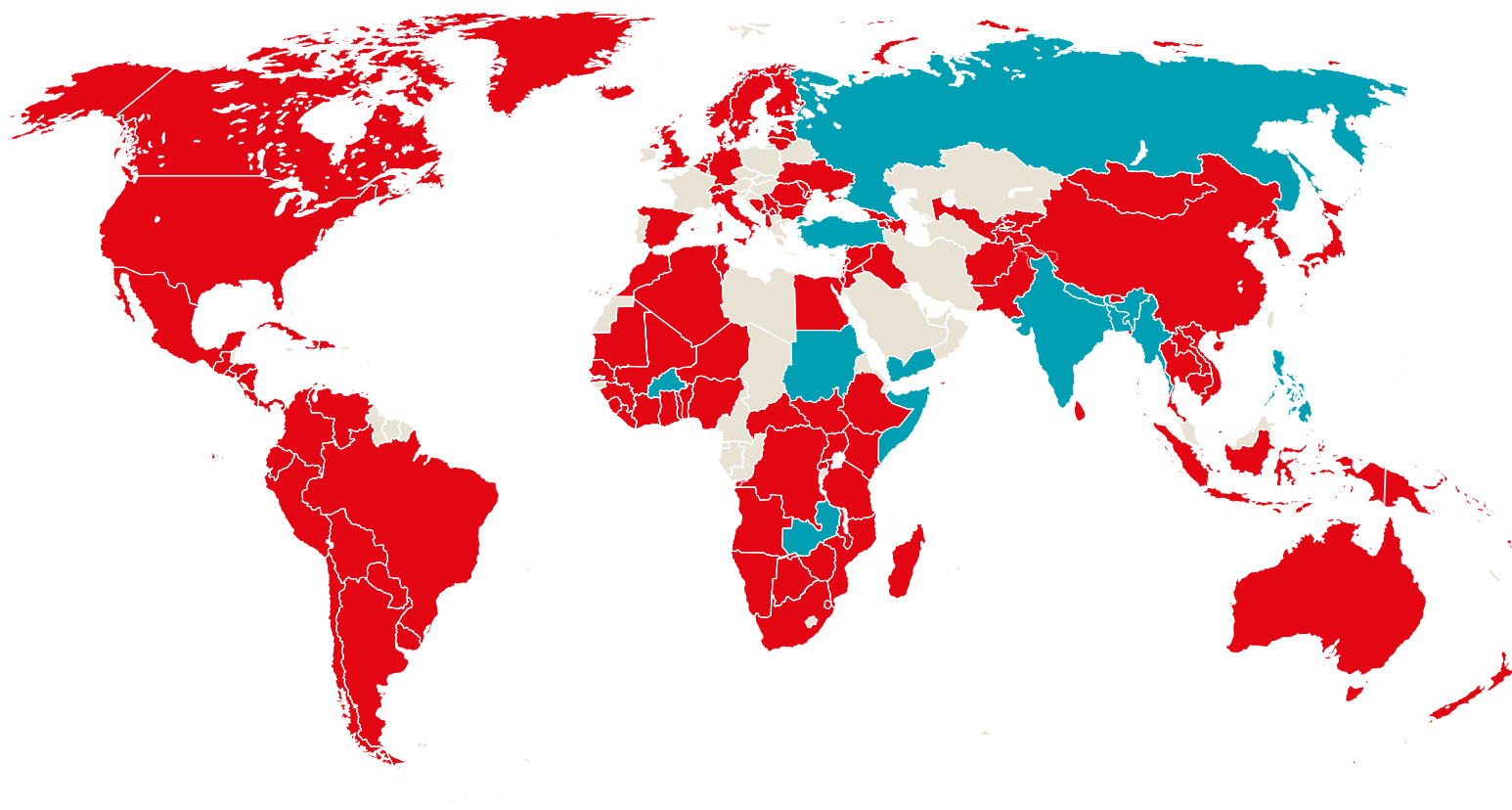
KOHTASIMME VALTAVASTI AVUN TARPEESSA OLLLEITA LAPSIDA

Toimintamme piirissä olevat lapset olivat kaikkein haavoittavimmassa asemassa. Lähes kaikki elivät maailman vähiten kehittyneimissä maissa.

Tavoittamiemme aikuisten joukossa oli lasten vanhempien ja muiden huoltajien lisäksi opettajia, terveys- ja sosiaalityöntekijöitä sekä yhteisöissä toimivia päätöksentekijöitä.

Lisäksi tavoitimme suuren määrän lapsia tukemiemme hätäapuoperaatioiden kautta; sodan runtelemassa Syyriassa ja monissa koronakriisistä erityisen pahasti kärsineissä maissa.

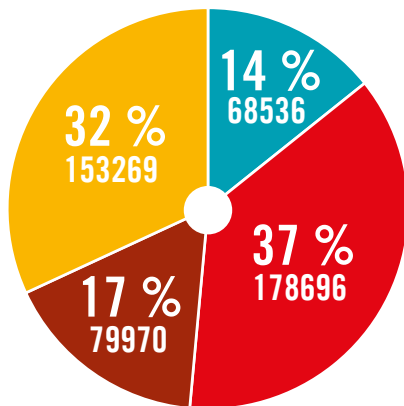
Vuoden 2020 aikana tavoitimme ohjelmiamme sekä kumppanimme kanssa tekemän yhteistyön kautta **480 471** lasta **12** kohdemaassa.

● Suomen Pelastakaa Lasten pääkohdemaat
Bangladesh, Burkina Faso, Intia, Myanmar,
Nepal, Filippiinit, Venäjän, Somalia, Sudan,
Turkki, Jemen, Sambia

● Kansainvälisen Pelastakaa Lasten toimintamaat

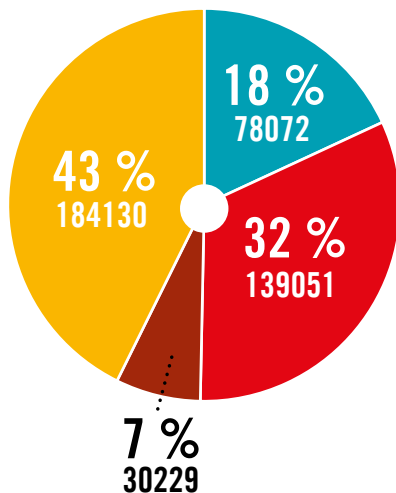
SUORAAN TAVOITETUT LAPSET TOIMINTASEKTOREITTAIN

Yhteensä: **480 471** lasta

- Lapsiköyhyyden vähentäminen
- Lastensuojelu
- Koulutus
- Terveys ja ravitsemus

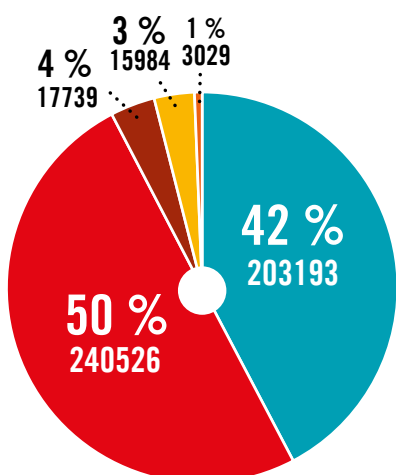
SUORAAN TAVOITETUT AIKUISET TOIMINTASEKTOREITTAIN

Yhteensä: **431 482** aikuista

- Lapsiköyhyyden vähentäminen
- Lastensuojelu
- Koulutus
- Terveys ja ravitsemus

SUORAAN TAVOITETUT LAPSET MAANOSITTAIN

Yhteensä: **480 471** lasta

- Itä- ja Eteläinen Afrikka
- Länsi-Afrikka
- Etelä-Aasia
- Kaakkois-Aasia
- Lähi-Itä ja Itäinen Eurooppa

TEIMME MAAILMANLAAJUISESTI MERKITYKSELLISTÄ TYÖTÄ

Vuonna 2020 maailmanlaajuinen liikkeemme tavoitti suoraan yhteensä **44,9** miljoonaa lasta sekä **38,3** miljoonaa vanhempaa ja muuta aikuista. Välillisesti tavoitimme **80** maassa lisäksi **387,2** miljoonaa ihmistä, joista **151,9** miljoonaa on lapsia.

Suomen Pelastakaa Lapset ponnisteli kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien lasten eloonjäämisen, oppimisen ja suojelun edistämiseksi 12 maassa, neljässä maanosassa. Hankemaitamme olivat Burkina Faso, Sudan, Somalia, Sambia, Jemen, Nepal, Intia, Bangladesh, Myanmar, Filippiinit, Turkki ja Venäjä.

Keskityimme erityisesti lapsiköyhyyden vähentämiseen, lastensuojelun vahvistamiseen sekä lasten koulutuksen, terveyden ja ravitsemuksen edistämiseen. Kaikessa toiminnassamme edistimme lapsen oikeuksien toteutumista, lasten osallisuutta sekä sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Suojasimme koronavirukselta

Koronapandemia vain korosti entisestään työmme merkitystä. Kykenimme nopeasti sopeuttamaan käynnissä olevia hankkeita vallitseviin, pandemian muuttamiin olosuhteisiin. Vastasimme lisääntyneeseen avun tarpeeseen käynnistämällä uusia tukitoimia ja hankkeita eri puolilla maailmaa.

Vähentääksemme koronan leviämistä jaoimme viruksesta ajantasaista tietoa, kuinka siltä voi suojautua. Paransimme myös ihmisten hygieniaoloja. Tuimme viruksen takia ahdingossa olevia perheiden selviytymistä. Esimerkiksi Filippiineillä autoimme **23 000** perhettä hakemaan valtion myöntämää erityistä korona-avustusta.

Paransimme perheiden terveydenhuollon saatavuutta. Tavoitimme **153 269** lasta ja **184 130** aikuista lasten terveyteen ja ravitsemukseen keskittyvillä hankkeilla.

Vahvistimme lasten suojelua

Lasten suojelua edistävissä hankkeissa kykenimme lisäämään merkittävästi toiminnan piiriin päässeiden lasten määrää. Mittavimmat lastensuojeluhankkeet toteutettiin Burkina Fasossa, missä tavoitimme yli **100 000** lasta.

Koronasulusta ja koulujen sulkemisista huolimatta pystyimme edistämään **Nepalissa 306 935** lapsen koulutusta. Nepal on yksi maailman vähiten kehittyneimmistä maista. Yhdessä opetuslaitosten kanssa mahdollistimme siellä lasten etäopinnot muun muassa radion kautta. Toimitimme lapsille oppimateriaaleja ja paransimme koulutuksilla opettajien taitoja tarjota laadukkaampaa opetusta.

Huolehdimme koulutuksen jatkumisesta

Lasten koulunkäynti häiriintyi pandemian takia suurimmalta osalta maailman lapsista. Edistimme lasten etäopintoja ja toteutimme kampanjoita, jotta lasten olisi myös turvallista palata kouluun. Esimerkiksi Sudanissa koulutushankkeemme piirissä oli yli **50 000** lasta.

Annoimme tukemme kansainväliselle työlle

Vastasimme eri katastrofeista kärsivien lasten hätään toteuttamalla humanitaarisen avun hankkeita viidessä maassa: Bangladeshissa, Burkina Fasossa, Somaliassa, Sudanissa ja Jemenissä.

Tuimme osaltamme kansainvälisen Pelastakaa Lasten hätäaputyötä sodan runtelemassa Syyriassa.

Kykenimme äärimmäisessä ahdingossa kamppailevassa **Jemenissä** antamaan tukea kaikkiaan **368 530** lapselle, juuri perheille kohdennettujen tukien ansiosta. Turvasimme lasten ja perheiden ravinnonsaantia maailman pahimmasta humanitaarisesta kriisistä kärsivässä maassa jakamalla ruokaa, käteisapua ja ruokakuponeja sekä järjestämällä vanhemmille tilaisuuksia työntekoon.

LASTEN ELINOLOSUHTEET VAARANTUIVAT

Koronapandemia vaikutti viime vuonna erityisen raskaasti köyhissä maissa sekä luonnonkatastrofeista että konflikteista kärsivissä maissa. Näillä alueilla virus aiheutti lukemattomissa perheissä syvää inhimillistä kärsimystä ja menetyksiä. Vuosikymmenten edistys lasten elinolojen parantamisessa vaarantui vakavasti.

Maailmanlaajuisesti levinnyt koronavirus vaikutti vuonna 2020 merkittävästi kansainväliseen työhöme.

Toimeentulonsa menettäneiden ihmisten määrä kasvoi dramaattisesti ja äärimmäinen köyhyys maailmassa lisääntyi ensimmäistä kertaa 22 vuoteen. Miljoonat perheet jäivät vaille riittävää terveydenhuoltoa ja ravintoa. Samalla koulunkäynti keskeytyi tai häiriintyi suurelta osalta maailman lapsilta.

Koulu lapsuutta suojaamassa

Pelastakaa Lapset varoitti, että jopa **10 miljoonaa** opintonsa keskeyttäneitä lasta jättää mahdollisesti palaamasta takaisin kouluun.

Yhteiskuntia ja perheitä koetelleiden vaikeuksien takia lasten suojelemisen tarve lisääntyi. Esimerkiksi koulua käymättömien lasten riski joutua lapsityöhön tai varhaiseen avioliittoon kasvoi monissa maissa merkittävästi.

Ilmastokatastrofit ja sodat jatkuivat

Humanitaarisen avun tarve pysyi erittäin suurena, koronasta riippumatta, sillä ilmastoon liittyvät katastrofit koettelivat lähes kaikkia toimintamaitamme.

Huolimatta YK:n peräänkuuluttamasta aselevosta sota jatkui monissa maissa, mutta **Jemenin** saattoi sanoa olevan maailman pahin paikka olla lapsi. **Burkina Fasossa** väkivaltaisuudet laajenivat ja kodeistaan paenneiden ihmisten määrä kasvoi sadoilla tuhansilla vuoden aikana. Kriisien koettelemisissa maissa kykenimme kuitenkin jatkamaan ennestään käynnissä olevia toimintojamme ja laajentamaan niitä entisestään.

Nepalissa myönnettiin kesäkuussa 2020 varat uuden kansallisen sosiaaliturvaohjelman toimeenpanoa varten. Tämä ohjelma perustuu kehittämämme toimintamalliin. Saavutusta voi pitää pysyvänä, ja kattaa kaikki apua tarvitsevat.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

TYÖMME TUOTTI PALJON HYVÄÄ HAASTEISTA HUOLIMATTA

Monessa kohdemaassamme tapahtui myönteistä kehitystä siitä huolimatta, että pandemia haittasi lasten hyväksi tehtävää työtä.

Lapsiin kohdistuvan väkivallan vastainen työ otti uusia edistysaskelia, kun kolme uutta valtiota liittyi maiden joukkoon, jotka kieltävät kaikissa yhteyksissä lasten fyysisen ja alistavan kurittamisen. Pelastakaa Lasten tavoite on kuritusväkivallasta luopuminen ja sen sanktiointi. Vuoden 2020 lopussa lapsiin kohdistuva väkivalta oli kielletty **61** maassa.

Rahoitus on avunantamisen perusta

Vaikutimme yhdessä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa siihen, että Suomen kehitysyhteistyön ja humani-

taarisen avun määrärahoja lisättiin koronapandemian kielteisten vaikutusten hillitsemiseksi. Vuoden 2020 aikana Suomi lisäsi hätäapuaan ja vuoden 2021 budjetissa kehitysyhteistyön määrärahoja korotettiin.

Vaikutimme siihen, että Suomi ryhtyi rahoittamaan kansainvälistä Education Cannot Wait -rahastoa, joka kanavoi rahoitusta lasten koulutukseen kriisitilanteissa.

LAPSILLE JA PERHEILLE HELPOMPI PÄÄSY PERUSPALVELUIHIN

Lapsilla on oikeus saada heidän eloonjäämisensä ja kehityksensä kannalta olennaisia palveluita, kuten terveydenhuoltoa ja koulutusta. Kuitenkin jopa **20 miljoonaa** lasta jää joka vuosi ilman tärkeitä rokotuksia. Koulua käymättömiä peruskouluikäisiä lapsia oli jo ennen koronapandemiaa noin **60 miljoonaa**.

Kaikilla lapsilla on oikeus koulutukseen

Työskentelimme sen eteen, että yhä useammalla lapsella olisi pääsy inklusiiviseen, laadukkaaseen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Paransimme myös oppimisen edellytyksiä varmistamalla, että opetus- ja oppimateriaaleja oli riittävästi saatavilla, ja huomioimalla opetuksen laatua. Huomioimme erityisesti kriiseistä, luonnonkatastrofeista ja konflikteista kärsivien lasten tarpeet.

Burkina Fasossa edistimme Euroopan unionin (ECHO) ja lahjoittajiemme tuella yli **5000** lapsen mahdollisuuksia jatkaa opintoja huolimatta siitä, että kouluja oli suljettu maata koettelevien väkivaltaisuuksien johdosta.

Sudanissa lähes **18 000** lasta sai Euroopan unionin (ECHO) sekä lahjoittajiemme tuella mahdollisuuden jatkaa konfliktien vuoksi keskeytyneitä opintojaan.

Bangladeshissa Rohingya-pakolaisten **6450** lasta kävi tukemissamme oppimiskesköksissä.

Sudanissa koronaan liittyvät sulkutoimet vaikuttivat toimintaamme. Saatoimme mahdollistaa tukemme piirissä olevien, lähes **18 000** lapsen koulun käynnin ainakin osaksi vuotta. Kampanjoimme edistääksemme näiden lasten kouluun palaamista.

Nepalissa toimitimme koronatilanteen takia **5000** lapselle oppimateriaaleja kotona suoritettavia opintoja varten. Lasten etäopintojen tueksi tuotimme radion kautta lähetettäviä opintokokonaisuuksia. Edistimme nuorempien lasten lukutaidon ja matematiikan opetuksen laatua 15 yhteistyökoulussa.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Jotta lasten elämän perusedellytykset tulisivat turvatuiksi, varmistamme mahdollisimman monelle lapselle pääsyn laadukkaiden ja kohtuuhintaisten palveluiden piiriin. Yhteistyössä paikallisten yhteisöjen, viranomaisten sekä päättäjien kanssa kehitämme palveluiden rakenteita ja toimintamalleja.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

TERVEYDENHOITOA JA HYVÄÄ RAVINTOA

Lisäsimme ennalta ehkäiseviä terveyspalveluita ja varmistimme varsinaisen terveydenhoidon saatavuutta hankemaissamme. Edistämme lasten terveyttä ja hyvinvointia parantamalla vanhempien tietoisuutta lasten ravitsemuksesta ja mahdollistamalla terveellisemmän ravinnon hankkimista.

Sudanissa jatkoimme keväällä 2019 käynnistynyttä hanketta Etelä-Kordofanissa sekä Pohjois-Darfurissa.

Euroopan unionin (ECHO) ja lahjoittajiemme tuella varmistimme vuoden aikana terveys- ja neuvolapalveluja **8689** äidille sekä **5844** vastasyntyneelle. Lasten ravitsemusta parannettiin jakamalla lähes **1800** perheelle ruokakuponkeja. Yli **115 000** lasta on kaikkiaan saanut hoitoa tukemissamme terveyskeskuksissa ja sairaaloissa.

Nepalissa varmistimme yli **3600** aliravitsemusriskissä olevalle alle viisivuotiaalle lapselle lisäravintoa. Osana lapsiköyhyyttä vähentävää toimintaamme edistimme lasten ravitsemustilan säännönmukaista seuranta-alueidemme terveyskeskuksissa. Koronan vastaisessa työssä varustimme terveystyöntekijöitä kasvosuojilla ja muilla tarvikkeilla, samalla kun jaoimme paikallisissa yhteisöissä tietoa epidemian torjumisesta.

TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEN EDELLYTYS ON TOIMIVA YHTEISTYÖ

Hyvien yhteistyösuhteiden avulla varmistettiin toimintojemme kehittyminen haluttuun suuntaan, työn korkea laatu ja toimintojen laajentuminen. Toimimme vuonna 2020 aktiivisesti eri kumppaneiden kanssa, niin järjestön sisällä kuin eri sidosryhmien kanssa.

Kehitysyhteistyö ja lapset

Kotimaassa työskentelimme tiiviissä yhteistyössä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa kansainvälisten kehitysyhteistyöteemojen eteenpäin viemiseksi, usein miten kehitysyhteistyön kattojärjestö **Fingon** koordinoimana. Tavoitteena oli varmistaa, että Suomen kehitysyhteistyön rahoitus kasvaa kansainvälisten sitoumusten mukaisesti ja, että toimet kohdistuvat kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin, etenkin lapsiin.

Osallistuimme aktiivisesti ulkoministeriön johtamaan työhön muun muassa ylivaalikautisen kehityspoliittisen selonteon ja Suomen uuden Afrikka-strategian kehittämiseen. Pyrimme esimerkiksi vaikuttamaan siihen, että kehityspoliitikassa ja toiminnan rahoituksessa huomioidaan lasten pääsy peruspalveluihin, sosiaaliturvan merkitys sekä lasten suojeleminen myös konflikteissa.

Yritysvastuu ja lapset

Lapsiin vaikuttavia teemoja tuotiin esiin myös suomalaisen yritysvastuujärjestö **FIBSin** (Pohjoismaiden suurin yritysvastuuverkosto) jäsenenä. Jatkoimme lapsen oikeuksia huomioivan yritysvastuulain edistämistä kotimaassa ja **EU**-tasolla.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Kehitimme kansainvälisen liikkeemme toimintatapoja muun muassa lapsiystävällisessä sosiaaliturvassa, lasten osallistamisessa ja lasten suojelemissa.

Strateginen yhteistyö kansainvälisten yritysten kanssa lapsen oikeuksien tukemiseksi liiketoiminnassa oli yrityskumppanuustoiminnan keskiössä. Tässä päällimmäisenä tavoitteena oli saada lapsen oikeudet osaksi yritysten liiketoimintaa.

Yritysyhteistyöhön kuului muun muassa monivuotinen kumppanuus **Valmetin** kanssa lapsiystävällisen sosiaaliturvan ja koulutuksen tukemiseksi Intian Dungarpurissa.

Säätiöt ja lapset

Säätiöiden kanssa tehty yhteistyö mahdollisti laajemman tuen antamisen. **Nenäpäiväsäätiön** rahoituksen turvin lisäsimme Intiassa ja Burkina Fasossa sosiaaliturvan piirissä olevia perheitä samalla kun edistimme lasten koulunkäyntiä ja suojelema esimerkiksi haitallista lapsityötä ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Stora Enso tuki hätäapuamme Baidoan alueella Somaliassa. Tuki kohdistettiin erityisesti turvaamaan kuivuudesta ja konflikteista kärsineiden vammaisten lasten ja heidän perheidensä perustarpeita sekä lastensuojelutyötä. Näiden perheiden lapset pystyttiin lisäksi pitämään opetuksen ja perusturvan piirissä myös koronavuonna.

Anamikan tarina

Yksitoistavuotias Anamika oli yksi niistä 229 lapsesta, joka pääsi Valmetin tukeman lapsiköyhyyttä vähentävän toiminnan ansiosta palaamaan peltoistöistä takaisin kouluun. Valmetin ja lahjoittajien tukemaa hankettamme toteutetaan Dungarpurissa, Intiassa.

11-vuotias **Anamika** asuu maaseudulla Intian Rajasthanissa Dungarpurin alueella. Vanhimpana lapsena hänelle lankesi raskas osavastuu perheen elättämisestä sen jälkeen, kun hänen isänsä menetti toimeentulonsa koronapandemian aiheuttaman sulkutilan vuoksi. Anamika joutui peltotöihin kahden euron päiväpalkalla.

Anamikan pelastukseksi tuli hänen kotiseudullaan lahjoittajien ja yritysyhteistyökumppani Valmetin tuella toteutettava hankkeemme, jonka tarkoituksena on vähentää lapsiköyhyyttä ja lapsityötä sekä edistää lasten koulunkäyntiä.

Anamika ei itse olisi koskaan halunnut luopua koulunkäynnistä. Koronasulun aikana toteutetun lapsityönvastaisen kampanjamme myötä hänen ahdinkonsa tulikin ilmi.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Anamikan isä ja äitipuoli saivat kuulla hankkeemme työntekijöiltä, että heidän perheensä on oikeutettu saamaan sosiaaliturvaa ja tukea lasten koulunkäynnin kustannuksiin. Heille kerrottiin myös, kuinka haitallista lapsityö on ja kuinka tärkeää koulunkäynti perheen lasten tulevaisuuden kannalta olisi. Pian isä ja äitipuoli ymmärsivät, että lasten koulunkäynti ei uhkaisikaan perheen toimeentuloa.

Anamika sekä opintonsa myös keskeyttänyt pikkuveli palasivat onnellisina kouluun. He saivat hankkeen työntekijöiltä kunnan koulureput ja koulutarvikkeita. Vapaaehtoisen mentorin avulla Anamika sai kirittyä muut oppilaat kiinni opinnoissa. Perheen lasten elämässä asiat ovat nyt paremmin, kiitos työemme tukijoiden.

Anamika kertoo, että työssä ollessaan hän oli kaivannut koulua joka ikinen päivä:

– Olen erittäin onnekas, kun sain palata takaisin kouluun jatkamaan opintoja. Voin iloita ystäväni seurasta ja yhteisistä leikeistämme koululla.

Paikalliset sosiaaliviranomaiset, kylän lastensuojelukomitea ja koulu ovat sitoutuneet siihen, että Anamika ja hänen veljensä saavat myös tulevaisuudessa käydä koulua rauhassa. Lapsille se on huojentava tieto, he voivat jälleen unelmoida tulevasta. Anamika haluaa isona opettajaksi, samoin hänen veljensä.

VÄKIVALLATON LAPSUUS EI OLE ITSESTÄÄNSELVYYS

Valtaosa maailman lapsista elää maissa, joissa lapsen ruumiillinen kuritus on yhä hyväksyttyä. Teimme työtä sen puolesta, että jokainen lapsi tulisi suojeltua kaikenlaiselta väkivallalta, huonolta kohtelulta ja hyväksikäytöltä.

Edistimme lapsen oikeutta turvalliseen kotiin ja kasvuympäristöön vahvistamalla virallisia sekä yhteisöllisiä lasten suojelun rakenteita ja käytäntöjä. Toimintamaissamme vaikutimme myös lainsäädäntöön, jotta lapset saivat vahvemman turvan eri rikkomuksilta.

Burkina Fasossa kouluttamamme sosiaalityöntekijät laativat **222** rikkomusten kohteeksi joutuneelle lapselle asiakassuunnitelman, jonka turvin lapset saivat apua eri viranomaisilta. Tuimme matalan kynnyksen asiakaspisteitä, joista oli mahdollista saada keskusteluapua, neuvontaa ja ohjausta. Kohtasimme näin **1555** lasta. Tuimme viranomaisia lisäämään lastensuojelun työntekijöiden määrää syrjäisillä alueilla.

Somaliassa Hargeisan ja Berberan alueilla tehostimme koronatilan takia toimintaamme vaikeuksissa olevien lasten tunnistamiseksi ja ohjaamiseksi eteenpäin saamaan apua esimerkiksi sosiaalitoimelta ja terveydenhuollolta. Kouluttamamme sosiaalityöntekijät varmistivat yhdessä yhteisöihin perustettujen lastensuojelukomiteoiden kanssa avun **407** lapselle.

Sambiassa käynnistimme uuden hankkeen lasten suojelemiseksi digitaalisessa ympäristössä. Vuoden aikana annoimme apu- ja neuvontapalvelun työntekijöille opastusta siitä, miten kohdata ahdistelun, verkon kautta hyväksikäytön tai häirinnän uhreiksi joutuneita lapsia. Koulutimme aiheesta myös opettajia, jotta nämä osaisivat käsitellä verkkoturvallisuutta oppilaidensa kanssa.

Lasten suojelua edistävissä toiminnassamme noudatimme kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Kaikissa hankkeissamme oli integroituna lasten suojelua edistäviä toimintoja. Esimerkiksi lapsiköyhyyden vähentämiseen keskittyvissä hankkeissamme pyrimme säännömukaisesti myös puuttumaan ja vähentämään lapsiin kohdistuvia rikkomuksia, kuten haitallista lapsityötä ja varhaisia avioliittoja.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

LAPSILLA ON OIKEUS ILMAISTA MIELIPITEENSÄ JA TULLA KUULLUKSI

Jokaisella lapsella on oikeus osallisuuteen kaikissa häntä koskevissa asioissa, huomioiden heidän ikä- ja kehitystasonsa, mutta myös tilannekohtaiset turvallisuuskohdat.

Huomioimme lasten näkemykset hankkeiden suunnitteluvaiheessa, toteutuksen aikana sekä toiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta arvioitaessa. Tuemme lapsia aktiivisuuteen omien oikeuksiensa edistämiseksi.

Toimintamaissamme lasten toimintaryhmät ovat tiiviissä yhteistyössä aikuisten vastaavien ryhmien, kuten kyliin perustettujen lastensuojelukomiteoiden kanssa. Lapsiryhmät ovat myös säännönmukaisesti yhteydessä eri viranomaisiin. Näin voidaan varmistaa, että esimerkiksi opettajat, sosiaalityöntekijät ja paikalliset päättäjät saavat arvokasta ensikäden tietoa lasten tilanteesta sekä heidän tarpeistaan ja toiveistaan.

Intiassa Rajasthanin Dungarpurin alueella perustettiin osana lapsiköyhyyttä vähentävää toimintaa **32** lapsiryhmää. Ryhmät olivat muun muassa mukana levittämässä tietoa siitä, miten suojautua korona-

tartunnalta ja kuinka ehkäistä taudin leviämistä. Lapsiryhmät ottivat osaa teettämääme arviointiin valtiollisesta sosiaaliturvaohjelmasta, johon liitettiin kehittämämme hyvän vanhemmuuden koulutusohjelma.

Somaliassa tuellamme perustetut lapsenoikeuskerhot tekivät Hargeisan ja Baidoan alueilla tiivistä yhteistyötä koulujen ja yhteisöihin perustettujen lasten hyvinvointia edistävien komiteoiden kanssa. Kerhot antoivat myös vahvan panoksensa työhömmä, jolla edistimme vammaisten

Burkina Fasossa lapset vahvistivat omia oikeuksiaan **19** tukemassamme kerhossa. Osana näiden kerhojen toimintaa järjestettiin koulustilaisuuksia, joihin osallistui kaikkiaan **1360** lasta. Kerhoissa lapset oppivat tunnistamaan olemassa olevia vaaroja ja heihin kohdistuvia uhkia. Samalla he saivat tietoa siitä, mistä voi saada apua. Koulutukset lisäsivät lasten toimintavalmiuksia katastrofien varalta. ”Kerhossamme saimme tietää, miten voimme pitää itsemme turvassa esimerkiksi tulvan, maastopalon tai nälänhädän sattuessa,” kertoo 15-vuotias **Aboubacar**.

LAPSEN OIKEUS RIITTÄVÄÄN ELINTASOON EI TOTEUDU

Joka kuudes lapsi maailmassa elää yhä äärimmäisessä köyhydessä. Koronapandemian seurauksena entistä useampi lapsi kärsii köyhyden vakavista vaikutuksista, pääsemättä kouluun tai terveydenhuollon.

Toiminnassamme puutuimme ennaltaehkäisevästi köyhyttä, eriarvoisuutta ja syrjäytymistä synnyttäviin riskitekijöihin sekä toimimme ehkäistäksemme lapsiköyhyyden kielteisiä seurauksia, kuten aliravitsemusta, lapsityön käyttöä ja koulutuksen puutetta. Päämääränämme on poistaa äärimmäinen köyhyys lopullisesti.

Työmme keskiössä oli lapsilähtöisen sosiaaliturvan saatavuuden edistäminen. Toimintamaissamme kehitimme yhdessä viranomaisten ja paikallisten yhteisöjen kanssa sosiaaliturvaa niin, että tuet ja palvelut tavoittaisivat suurimmassa ahdingossa olevat lapset ja perheet, ja huomioisivat heidän nimenomaiset tarpeensa. Samalla vahvistimme vanhempien ja muiden huoltajien kykyä huolehtia ja kasvattaa lapsiaan. Hätäavussa tuimme äärimmäisessä ahdingossa olevien perheiden toimeentuloa muun muassa jakamalla käteisavustusta.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Somalimaassa tuotimme laajan sosiaaliturvaa koskevan kartoituksen ja analyysin. Näin tuimme sosiaalikeskityksistä vastaava ministeriötä kehittämään edelleen kansallista sosiaaliturvaa koskevaa strategiaa, sekä strategian toteuttamista huomioiden juuri lasten tarpeet.

Sosiaaliturva toimivin tuenmuoto

Intian Dungarpurissa, Rajasthanin osavaltiossa toimimme sosiaaliviranomaisten tukena, uuden tietojärjestelmän kehittämisessä ja käyttöön ottamisessa. Tietojärjestelmä helpottaa sosiaaliturvan käytännön toteutusta ja seuranta. Toimintamme kautta identifioitiin **541** henkilöä, joilla on oikeus eri etuuksiin ja palveluihin.

Vanhemmuuden tukemista

Nepalissa yli **2000** lasten huoltajaa osallistui Hyvän vanhemmuuden -koulutusohjelmiin. Toimintaan osallistuneet vanhemmat saivat tietoa lasten terveyden, ravitsemuksen, koulutuksen ja suojelun edistämisestä ja tukemisesta. Vanhemmat saivat myös oppia toimivia tapoja, kuinka lasta kasvattaa myönteisesti kannustaen. Tietoa hyvän vanhemmuuden toimintavoista levitettiin myös tuottamiemme radio-ohjelmien kautta.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Filippiineillä sosiaaliviranomaiset valmistelivat kehittämämme sosiaaliturvatoiminnon laajempaa käyttöönottoa. Toimintamallissa perheille kohdennettuun sosiaaliturvan rahalliseen etuuteen liitettiin vanhemmuutta tukevia koulutuksia ja muita lapsen etua turvaavia toimenpiteitä.

Lasten hymyjen määrän lisääntyminen vahvistaa tulevaisuudenuskoa

Lopuksi kolme tarinaa kentältä. Apu, jonka tarjoamme yhdelle, sen haluamme mahdollistaa kaikille lapsille.

KUVA: HADIL SALEH/PELASTAKAA LAPSET

Amin pelastettiin nälkiintymiseltä

JEMEN Pelastakaa Lasten tukemalla klinikalla Taizin kaupungissa 15 kuukautta vanha Amin toipui vakavasta aliravitsemuksesta saatuaan hoitoa ja ravintolisiä. Pojan äiti kertoi, kuinka ruuan hintojen nousu johti siihen, että perheen rahat riittivät enää leipään ja riisiin, ja vain ani harvoin he saivat syödäkseen vihanneksia. Lapsen kasvu ja kehitys vaatii monipuolisempaa ravintoa.

YK on arvioinut, että akuutti ruokapula uhkaa jopa 16,2 miljoonaa ihmistä Jemenissä.

KUVA: MALAMA MIMBA / PELASTAKAA LAPSET

Koulunkäynti tarjoaa Mutintalle turvaa

SAMBIA Koulujen ollessa suljettuina, Pelastakaa Lapset toimitti toimeentulonsa menettäneen Mutintan perheelle ruoka-avustusta. Järjestömme tukemissa kouluissa lapset saavat koulussa ravinteikasta ruokaa, mutta koulujen ollessa suljettuna ravinnosta saattaa olla puute. Koulun avauduttua Mutintan kouluun järjestettiin käsiensuopisteet ja kasvomaskeja on kaikkien saatavilla. Yhteisradion kautta levitettiin elintärkeää tietoa koronasta. Mutina kertoo, ettei koulujen sulkeminen vaikuttanut vain ruokailun heikentymiseen vaan myös joidenkin tyttöjen koko loppuelämään. ”Muutamat tytöt joutuivat naimisiin koulun ollessa kiinni, myös ystäväni. Vaikka kouluni rehtori kutsui meidät takaisin kouluun, niin monet ovat pysyneet poissa.” Mutina opiskelee, jotta hän voisi kouluttautua sairaanhoitajaksi. ”Haluan huolehtia kaikista heistä, jotka kärsivät syövästä ja HIV:sta.”

Koronatilanteen ollessa pahimmillaan 91 prosenttia maailman koululaisista ja opiskelijoista oli poissa oppilaitoksistaan.

KUVA: KAMAL HASSAN LEAK HAVOYOCO

Safan lapsuus turvataan toimeentulolla

SOMALIMAA Neljävuotias Safa näyttää ylpeänä yhtä perheensä vuohista. Somalimaassa asuva perhe on kuivuuden takia menettänyt elantonsa ja joutunut jättämään kotiseutunsa. Viisilapsisen perheen äärimmäinen ahdinko helpottui, kun he pääsivät Pelastakaa Lasten käteisapuohjelman piiriin.

Pelastakaa Lapsen on tukenut taloudellisessa ahdingossa elävien perheiden toimeentuloa käteisavulla sekä auttamalla perheitä pääsemään julkisen sosiaaliturvan piiriin. Näin perheillä on paremmat mahdollisuudet hankkia lapsilleen riittävästi ruokaa, sekä turvata perheen mahdollisesti tarvitsema hoito ja asianmukaiset lääkkeet.

Somaliassa tavoitimme vuonna 2020 lapsiköyhyyden vastaisen toiminnan ja kriisistä toipuvien perheiden toimeentulon tukemisen vahvistamisen kautta lähes 50 000 lasta.

KEHITIMME HR-TOIMINTOJAMME MONIPUOLISESTI

Tavoitteenamme on rakentaa Pelastakaa Lapsista entistäkin parempi ja houkuttelevampi työpaikka. Vahvistimme strategiaamme mukaisesti organisaation toimintakykyä, arvopohjaa ja osaamista.

Reagoi nopeasti ja joustavasti koronan aiheuttamiin muutoksiin. Tarjosimme tukea etätööhön siirtymiseen, huolehdimme työkyvystä ja loimme uusia tapoja kohdata sähköisesti. Osaava ja sitoutunut henkilöstömme menestyi erinomaisesti työssään vaikeuskertoimista huolimatta.

Meillä on vahva arvopohja, jota vahvistimme entisestään. Otimme käyttöön uuden arvokeskustelumallin ja tunnustuksen, joka myönnetään arvojenmukaisesta ja tuloksellisesta työstä.

Vahvistimme osaamisen johtamista päivittämällä Pelastakaa Lasten yhteiset ydinosaamiset ja roolikohdattaiset ydinosaamiset.

Käynnistimme työaikajärjestelmäprojektin ja sähköistimme prosessejamme lisätäksemme toimintavarmuutta ja skaalautuvuutta.

Tästä on hyvä jatkaa yhdessä entistäkin paremman työpaikan rakentamista.

TULE MUKAAN TOIMINTAAN!

LAADUKASTA LASTENSUOJELUTYÖTÄ JA SUORAA TUKEA LAPSELLE

Paikallisyhdistyksemme ovat lähellä lapsia

- Lastentapahtumat
- Lapsiperheiden vertaistuki
- Lapsiperheiden auttaminen
- Lasten ja nuorten koulunkäynnin ja harrastamisen tukeminen

Ehkäisevä lapsiperheiden tuki

- Ehkäisevä tukiperhe- ja lomakotitoiminta
- Lapsiperheiden tukihenkilötoiminta
- Sporttikurssitoiminta
- Perhekaverit sijaisperheiden arjen tukena
- Perheentalot

Sosiaalipalvelut ja lastensuojelun palvelut

- Tukiperhe- ja erityistukiperhetoiminta
- Lomakotitoiminta
- Lasten yhteisöllinen ryhmätoiminta
- Lyhytaikainen perhehoito
- Perhehoito
- Kotimaan adoptioneuvonta
- Kansainvälinen adoptioneuvonta ja -palvelu
- Adoption jälkipalvelu
- Lastenkodit
- Perhekuntoutus
- Konsultaatiot, asiantuntijapalvelut
- Lakimiespalvelu
- Lastensuojelun edunvalvojatoiminta
- Vertaisryhmät sijoitetuille lapsille ja adoptiolapsille
- Sijaiskoti- ja adoptiolasten tukipalvelut

Ammatillisen lastensuojelun psykososiaalisina palveluina

- Konsultaatiot
- Terapiapalvelut

Lastensuojelua ja toimintaa verkossa

- Nettivihje-palvelu
- Digitaalinen nuorisotoiminta
- Kriisichat

Kansainvälisissä kehitysyhteistyöhankkeissa

- Kansallisten ja paikallisten lastensuojelujärjestelmien vahvistaminen
- Lasten koulunkäynnin edistäminen
- Lapsen oikeudet huomioivan hyvän hallinnon vahvistaminen
- Äärimmäisen köyhyyden vähentäminen lapsilähtöisen sosiaaliturvan kautta
- Humanitaarinen apu ja yhteisöjen katastrofivalmiuden vahvistaminen

LAPSIPOLIITTISTA VAIKUTTAMISTA JA KUMPPANUUTTA

Lapsen oikeuksien edistämistä

- Lausunnot ja kannanotot
- Vaikuttaminen lainsäädäntöön ja käytäntöihin
- Yhteistyötä ja kumppanuutta lapsen oikeuksien verkostojen ja vastuunkantajien kanssa
- Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö
- Paikallisyhdistysten vaikuttamistyö

MAHDOLLISUUS OSALLISTUA TOIMINTAAMME

- Liity Pelastakaa Lasten jäseneksi
- Tule vapaaehtoiseksi
- Tee lahjoitus Pelastakaa Lasten toimintaan
- Tule mukaan paikallisyhdistyksen toimintaan
- Aloita oma keräys osoitteessa oma.pelastakaa.fi
- Tule kuukausilahjoittajaksi
- Tule yritysyhteistyön kumppaniksi

MYÖNNETYT ANSIOMERKIT VUONNA 2020

JÄSENYHDISTYSTEN EDUSTAJILLE:

Kultainen ansiomerkki

Rädda Barnen Åland:

Janina Björni

Turun Pelastakaa Lapset:

Jaana Juvala, Erja Arnamo,

Mirja Kottelin,

Liisa Lehto, Kaisa Seirala

Hopeinen ansiomerkki

Turun paikallisyhdistys:

Maija Suomela

HENKILÖKUNNALLE:

Hopeinen ansiomerkki

Sami Köykkä

Mika Lundell

Pronssinen ansiomerkki

Sari Ilvonen

Minna Kirjasniemi

HALLINTOELIMET VUONNA 2020

Kunniapuheenjohtaja tasavallan presidentin puoliso Jenni Haukio

LIITTOVALTUUSTO

Puheenjohtaja: Saara Kujanpää

JÄSENET

Etelä-Suomen alue

Anja Kosonen (Espoo)
Tiina Ollikainen (Lahti)
Seija Hynnälä (Vihti)
Sirpa Salonen (Turku)
Airi Karvinen (Kotka)
Anita Vihervaara (Helsinki)
Jani-Pekka Leino (Helsinki)
Terhi Ekblom (Salo) Kristina
Nina Forsström (Kouvola)

HENK.KOHT.VARAJÄSENET

Eila Mäkelä (Espoo)
Katri Ignatius (Lahti)
Heli Sundelin (Vihti)
Leila Yli-Alho (Turku)
Minna Hyypä (Kotka)
Sofia Ylikoski (Tuusula)
Sirpa Luukkonen (Helsinki)
Mielonen (Vihti)
Elina Winne (Kouvola)

Itä-Suomen alue

Hanna Pitkänen (Joensuu)
Eeva Heinonen (Kuopio)
Tarja Miikki (Imatran seutu)
Anne Selenius (Joutseno)

Ella Värri (Kuopio)
Päivi Korolainen (Iisalmi)
Kirsi Hurskainen (Kitee)
Anna Lankinen (Imatran seutu)

Keski-Suomen alue

Helena Torikka (Mikkeli)
Riitta Mecklin (Jyväskylä)
Päivi Ojanen (Jyväskylä)
Alisa Tynkkynen (Savonlinna)

Helena Vitikainen (Mikkeli)
Sissi Juhola-Arjanko (Mikkeli)
Anneli Rautiainen (Jyväskylä)
Tuula Tahvanainen (Savonlinna)

Länsi-Suomen alue

Tytti Majanen (Virrat)
Anitta Mäkelä (Loppi)
Hilkka Pöyliö (Tampere)
Sinikka Sillanpää (Pori)

Elina Junnila (Rauma)
Mari Seppälä (Loppi)
Pauliina Rauhanen (Valkeakoski)
Seija Halvari (Rauma)

Pohjois-Suomen alue

Jukka Sirviö (Kajaani)
Tuija Maijanen (Kempele)
Inkeri Himanka (Kemi)

Mirja-Maija Hakolampi (Sotkamo)
Pirjo Hätälä (Oulu)
Tytti Kumpulainen (Kemi)

Rädda Barnen på Åland (Ahvenanmaa)

Johanna Lang
Jan-Erik Rask

ei esitettyä varajäsentä
ei esitettyä varajäsentä

Muut valtuuston jäsenet

Kirsti Kulpakko (Kemijärvi)
Johanna Holmäng-Jaskari (Vaara)
Marja Puhakka (Helsinki)
Pertti Markkanen (Kajaani)

Sari Jauhojärvi (Oulu)
Kaija Junnilainen (Kuopio)
Tuija Dahlgren (Imatran seutu)
ei esitettyä varajäsentä

LIITTOHALLITUS

Puheenjohtaja: Juhani Pekkala, toimitusjohtaja

Jäsenet: Marja Aarnipuro, päätoimittaja
Julia Korkman, PsT (varapj.)
Antero Lindvall, yhdistysten edustaja
Petri Matero, mainostoimisto-partner (varapj.)
Riitta Mecklin, yhdistysten edustaja
Merja Pulliainen, eduskunta-avustaja
Aino Ritala-Koskinen, YTT
Pauli Waroma, markkinointipäällikkö
Emma Saaristola, nuorten edustaja
Katja Mettinen, henkilöstön edustaja
Henna Södergård, henkilöstön edustaja (27.10.2020 alkaen)

VASTUULLISUUS

Pelastakaa Lapset on sitoutunut kaikessa toiminnassaan tukemaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteita (Sustainable Development Goals).

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ovat maailmanlaajuinen toimintaohjelma, Agenda 2030, jolla pyritään poistamaan köyhyys, suojelemaan planeettaamme ja varmistamaan, että kaikki ihmiset voivat elää rauhassa ja tulla toimeen.

Näiden tavoitteiden yhteydessä tavoittelemme järjestömmme omien toimintojen hiilineutraliutta vuoteen 2030 mennessä.

Toimintaamme ohjaa YK:n lapsen oikeuksien sopimus sekä UN Global Compactin, Pelastakaa Lasten ja Unicefin yhdessä laatima Lapsen oikeudet liiketoiminnassa -toimintaperiaatteet.

Olemme myös sitoutuneet kansainvälisen Pelastakaa Lapset -liikkeen lasten suojelun toimintaperiaatteisiin. Vaadimme samaa sitoutumista kaikilta työntekijöiltämme ja vapaaehtoisiltamme.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö toimivat pohjana kaikelle Pelastakaa Lasten toiminnalle. Noudatamme tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakia. Olemme syrjinnästä vapaa työyhteisö.

KUVA: PAULIINA TAHKAPAA

Pelastakaa Lapset

Pelastakaa Lapset ry on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton, vuonna 1922 perustettu kansalaisjärjestö, joka edistää lapsen oikeuksien toteutumista Suomessa ja maailmalla.

pelastakaalapset.fi